

**ZAKON
O POŠTANSKIM USLUGAMA BOSNE I HERCEGOVINE**

Pregled sadržaja

DIO PRVI

POGLAVLJE I - UVODNE ODREDBE

- Član 1. Predmet Zakona
- Član 2. Obim primjene
- Član 3. Značenje pojedinih izraza
- Član 4. Javni interes Bosne i Hercegovine
- Član 5. Pravo na štrajk

DIO DRUGI

POGLAVLJE I - NADLEŽNA DRŽAVNA TIJELA

- Član 6. Utvrđivanje i realizacija ciljeva razvoja poštanskih usluga
- Član 7. Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine
- Član 8. Regulatorna agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine

POGLAVLJE II - POŠTANSKE USLUGE

- Član 9. Poštanske usluge
- Član 10. Univerzalna poštanska usluga
- Član 11. Način obavljanja
- Član 12. Rezervirana univerzalna poštanska usluga
- Član 13. Ostale poštanske usluge

POGLAVLJE III - UVJETI ZA OBAVLJANJE POŠTANSKIH USLUGA

- Član 14. Mjerodavni propisi i drugi akti
- Član 15. Uvjeti za obavljanje univerzalne poštanske usluge
- Član 16. Period važenja dozvole
- Član 17. Sadržaj dozvole
- Član 18. Izmjena dozvole
- Član 19. Oduzimanje dozvole
- Član 20. Prestanak važenja dozvole
- Član 21. Uvjeti za obavljanje ostalih poštanskih usluga
- Član 22. Period važenja izvoda iz registra
- Član 23. Izmjena izvoda iz registra
- Član 24. Sadržaj registra
- Član 25. Brisanje iz registra

POGLAVLJE IV - OPĆI UVJETI PRUŽATELJA POŠTANSKIH USLUGA

- Član 26. Opći uvjeti
- Član 27. Saglasnost na opće uvjete
- Član 28. Objava i dostupnost općih uvjeta

POGLAVLJE V - POŠTANSKE POŠILJKE

- Član 29. Zabranjeni sadržaji poštanskih pošiljaka
- Član 30. Obaveza pošiljatelja
- Član 31. Otvaranje poštanskih pošiljaka
- Član 32. Tajnost poštanskih pošiljaka
- Član 33. Sigurnost ličnih podataka
- Član 34. Uručenje poštanskih pošiljaka
- Član 35. Kućni sandučić

POGLAVLJE VI - KVALITET OBAVLJANJA UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE

- Član 36. Standardi kvaliteta u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom prometu
- Član 37. Mjerenje kvaliteta

POGLAVLJE VII - TARIFNI PRINCIPI UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE

- Član 38. Opći principi
- Član 39. Cijene univerzalne poštanske usluge

POGLAVLJE VIII - RAČUNOVODSTVENI POSLOVI PRUŽATELJA POŠTANSKIH USLUGA

- Član 40. Obaveza računovodstvenog razdvajanja
- Član 41. Raspoređivanje troškova

POGLAVLJE IX - FINANSIRANJE NETO TROŠKA UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE

- Član 42. Naknada neto troška
- Član 43. Elementi za izračun neto troška
- Član 44. Kompenzacijski fond
- Član 45. Prihodi kompenzacijskog fonda

POGLAVLJE X - PRISTUP POŠTANSKOJ MREŽI PRUŽATELJA UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE

- Član 46. Pristup
- Član 47. Uvjeti i cijene
- Član 48. Zahtjev za pristup mreži
- Član 49. Sporovi

POGLAVLJE XI - POŠTANSKE MARKE

- Član 50. Izdavanje poštanskih maraka
- Član 51. Nevažeće poštanske marke

POGLAVLJE XII - ORGANIZACIJA I NADLEŽNOST REGULATORNE AGENCIJE

- Član 52. Rukovođenje Regulatornom agencijom
- Član 53. Sredstva za obavljanje poslova Regulatorne agencije
- Član 54. Imenovanje i mandat direktora
- Član 55. Razrješenje direktora Regulatorne agencije

Član 56. Nadležnost Regulatorne agencije

Član 57. Informiranje

Član 58. Objavljivanje provedbenih propisa i općih akata Regulatorne agencije

POGLAVLJE XIII - KORISNICI POŠTANSKIH USLUGA

Član 59. Prava i obaveze korisnika poštanskih usluga

Član 60. Prigovori korisnika poštanskih usluga

Član 61. Rješavanje sporova između korisnika i pružatelja poštanskih usluga

POGLAVLJE XIV - ZAŠTITA KORISNIKA POŠTANSKIH USLUGA I ODGOVORNOST PRUŽATELJA POŠTANSKIH USLUGA

Član 62. Odgovornost

Član 63. Zaštita korisnika i naknada štete u unutrašnjem i međunarodnom prometu

Član 64. Zastara potraživanja

POGLAVLJE XV - ORGANIZACIJA POŠTANSKOG PROMETA

Član 65. Obavljanje poštanskih usluga između pružatelja poštanskih usluga

Član 66. Obavljanje poštanskih usluga između entiteta i Brčko distrikta

Član 67. Obavljanje međunarodnih poštanskih usluga

POGLAVLJE XVI - INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 68. Obavljanje poslova inspeksijskog nadzora

Član 69. Odgovornost poštanskog inspektora

Član 70. Ovlasti poštanskog inspektora

Član 71. Obaveze nadziranih lica

POGLAVLJE XVII - KAZNENE ODREDBE

Član 72. Prekršaji

Član 73. Zastara prekršajnog postupka

DIO TREĆI

POGLAVLJE I - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 74. Provedbeni propisi i započeti postupci

Član 75. Usklađivanje

Član 76. Prestanak važenja Zakona

Član 77. Stupanje na snagu Zakona

Na osnovu člana IV 4 a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na _____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2012. godine i na _____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2012. godine, usvojila je

ZAKON O POŠTANSKIM USLUGAMA BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI

POGLAVLJE I - UVODNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim se Zakonom uređuju uvjeti obavljanja poštanskih usluga, prava, obaveze i odgovornosti pružatelja i korisnika poštanskih usluga, nadležnost Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine, pružanje i finansiranje univerzalne poštanske usluge, tarifna načela i način obračuna davanja univerzalne poštanske usluge, obavljanje inspekcijskog nadzora i druga pitanja značajna za obavljanje poštanskih usluga.

Član 2. (Obim primjene)

- (1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na sve pružatelje poštanskih usluga te na poštanske usluge u međunarodnom i međuentitetskom poštanskom prometu, ako aktima Svjetske poštanske unije nije drugačije određeno.
- (2) Odredbe ovog Zakona ne utječu na:
 - a) djelokrug i ovlasti tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja, osnovanog u skladu sa posebnim zakonom,
 - b) drugačiji način uručivanja određenih poštanskih pošiljaka, a koji je uređen posebnim zakonima,
 - c) primjenu odredaba zakona kojim je uređen postupak carinskog i deviznog poslovanja,
 - d) pravo pružatelja poštanskih usluga da osim cijene poštanske usluge od pošiljatelja naplati i iznos određen posebnim zakonom,
 - e) primjenu odredaba zakona kojim je uređen način dostave opasnih materija, koje međusobno izmjenjuju nadležne državne institucije na način i pod uvjetima propisanim tim zakonom.

Član 3. (Značenje pojedinih izraza)

- (1) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju slijedeća značenja:
 - a) *adresa*: svaki skup oznaka na poštanskoj pošiljci koji označava primatelja i mjesto uručjenja pošiljke. Adresiranje pošiljaka može se bliže urediti općim uvjetima pružatelja poštanskih usluga,
 - b) *akti Svjetske poštanske unije*: međunarodni ugovori i propisi koje donose tijela Svjetske poštanske unije a koji su obavezujući za Bosnu i Hercegovinu,

- c) *cjenovnik poštanskih usluga*: popis cijena poštanskih usluga prema kojem pružatelj poštanskih usluga naplaćuje usluge,
- d) *distribucija*: proces od sortiranja u distributivnim centrima do uručjenja poštanskih pošiljaka na naznačene adrese,
- e) *dopunske usluge*: usluge koje sadrže poseban način postupanja tokom prijema, sortiranja, prijenosa i uručjenja pošiljaka kod obavljanja univerzalne poštanske usluge, poštanskih usluga s dodatnom vrijednosti i drugih poštanskih usluga koje nisu univerzalna poštanska usluga, a mogu se obavljati po zahtjevu pošiljatelja, primatelja ili po službenoj dužnosti,
- f) *konsolidator*: pravno ili fizičko lice koje na osnovu ugovora prikuplja poštanske pošiljke od pošiljatelja radi predaje pružatelju poštanskih usluga,
- g) *korisnik*: svako pravno ili fizičko lice koje koristi poštanske usluge, kao pošiljatelj ili primatelj poštanske pošiljke,
- h) *kućni sandučić*: sandučić koji se upotrebljava za uručjenje poštanskih pošiljaka primatelju a nalazi se u stambenom objektu ili na ulazu u njegovo dvorište,
- i) *međunarodna pošta*: pošta iz ili za drugu državu,
- j) *državno regulatorno tijelo*: državno tijelo kojem država, između ostalog, povjerava i regulatornu funkciju iz djelokruga ovog Zakona,
- k) *osigurana pošiljka*: usluga pri kojoj se poštanska pošiljka osigurava do vrijednosti koju navede pošiljatelj za slučaj gubitka, krađe ili oštećenja,
- l) *opća prijava*: dozvola, bez obzira na to da li je urečena „grupnom dozvolom/licencom“ ili općim zakonom, i bez obzira na to zahtijevaju li takvi propisi registracijske ili deklaracijske postupke za dobivanje te dozvole pa pružatelj poštanskih usluga ne treba od državnog regulatornog tijela dobiti izričitu odluku prije ostvarivanja prava koja proizlaze iz prijave,
- m) *osnovni zahtjevi*: opći neekonomski razlozi koji mogu potaknuti državu da odredi uvjete za pružanje poštanskih usluga. Ti razlozi su povjerljivost korespondencije, sigurnost mreže u vezi s prijevozom opasnog tereta, poštivanje uvjeta zapošljavanja i programa socijalne sigurnosti koji su utvrđeni zakonima, uredbama, odredbama i/ili kolektivnim ugovorima o kojima je postignut dogovor između nacionalnih socijalnih partnera u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine te, kada je to opravdano, zaštita podataka, zaštita okoliša i regionalno planiranje. Zaštita podataka može uključivati zaštitu ličnih podataka, povjerljivost prenesene ili pohranjene informacije i zaštitu privatnosti,
- n) *paket*: poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete,
- o) *pismonosna pošiljka*: komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koja se prenosi i uručuje na adresu koju je pošiljatelj naznačio na samoj pošiljci ili na njenom omotu. Knjige, katalozi, novine i časopisi ne smatraju se pismonosnim pošiljkama,
- p) *pojedinačna dozvola*: dozvola koju izdaje državno regulatorno tijelo i pružatelju poštanskih usluga daje posebna prava, ili koja djelovanje pružatelja poštanskih usluga podređuje posebnim obavezama koje dopunjuju opću dozvolu, kada je to potrebno, a pružatelj poštanskih usluga ne smije ostvarivati određena prava, dok ne dobije odobrenje državnog regulatornog tijela,
- r) *pošiljatelj*: fizičko ili pravno lice odgovorno za porijeklo poštanske pošiljke,
- s) *poštanska mreža*: sistem organizacije i sredstava svih vrsta koje pružatelji univerzalne poštanske usluge koriste, posebno za potrebe prijema poštanskih pošiljaka obuhvaćenih obavezom univerzalne poštanske usluge iz pristupnih tačaka na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine, usmjeravanje i rukovanje tim pošiljkama od pristupnih tačaka poštanske mreže do distributivnog centra te uručjenje na adrese naznačene na pošiljkama,
- t) *poštanska pošiljka*: pošiljka adresirana u konačnom obliku u kakvom je pružatelj poštanskih usluga treba uručiti. Pored pošiljaka korespondencije, takve pošiljke uključuju npr. knjige, kataloge, novine, časopise i poštanske pakete sa ili bez komercijalne vrijednosti,
- u) *poštanske usluge*: usluge koje uključuju prijem, sortiranje, prijenos i uručjenje poštanskih pošiljaka u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom prometu,
- v) *poštanska usluga s dodatnom vrijednosti*: usluga koja uz prijem, sortiranje, prijenos i uručjenje poštanske pošiljke sadrži i određenu dodatnu vrijednost (brži prijenos pošiljke, prijem pošiljke po pozivu, ugovoreno vrijeme uručjenja pošiljke, mogućnost praćenja toka prijenosa i uručjenja

pošiljke putem internata ili na drugi odgovarajući način, mogućnost direktne komunikacije sa zaposlenikom pružatelja poštanskih usluga radi davanja dodatnih uputa u vezi sa uručenjem pošiljke ili sl.),

- z) *poštanski sandučić*: sandučić u koji korisnici usluga mogu ubaciti pismonosne pošiljke kako bi ih pružatelj poštanskih usluga otpremio primateljima,
 - aa) *prijenos poštanskih pošiljaka*: postupak pripreme za prijevoz i prijevoz pojedinačnih ili grupisanih poštanskih pošiljaka te drugi postupci u vezi s prijenosom poštanskih pošiljaka od mjesta prijema do mjesta uručenja,
 - bb) *preporučena pošiljka*: usluga kojom se pruža paušalna garancija protiv rizika gubitka, krađe ili oštećenja, pri čemu se pošiljatelju izdaje dokaz o predaji poštanske pošiljke i/ili njenom uručenju primatelju,
 - cc) *prijem*: proces prikupljanja poštanskih pošiljaka od strane pružatelja poštanskih usluga,
 - dd) *pristupne tačke*: fizički objekti, uključujući kućne poštanske sandučice, bilo na javnim glavnim cestama ili u prostorijama pružatelja poštanskih usluga, gdje pošiljatelji mogu predati poštanske pošiljke poštanskom mrežom,
 - ee) *pružatelj poštanskih usluga*: pravno ili fizičko lice koje pruža jednu ili više poštanskih usluga prema odredbama ovoga Zakona,
 - ff) *pružatelj univerzalne poštanske usluge*: javni ili privatni pružatelj poštanskih usluga koji pruža univerzalnu poštansku uslugu ili njene dijelove u Bosni i Hercegovini a koji je registriran u skladu sa važećim propisima u Bosni i Hercegovini,
 - gg) *sekogram*: poštanska pošiljka namijenjena slijepim i slabovidnim licima, otisnuta na papiru ili odgovarajućem sredstvu za prijenos podataka ili snimljena na nekom od pogodnih elektronskih medija za prijenos podataka,
 - hh) *terminalna naknada*: naknada pružateljima univerzalne poštanske usluge za distribuciju dolazne međunarodne pošte koja obuhvata poštanske pošiljke iz druge države,
 - ii) *štampa*: štampana publikacija koju izdavač izdaje svakodnevno, povremeno ili u određenom periodu (novine i časopisi),
 - jj) *tiskovina*: poštanska pošiljka koja sadrži knjige i štampu,
 - kk) *univerzalna poštanska usluga*: neprekidno pružanje kvalitetnih osnovnih poštanskih usluga pod jednakim uvjetima i pristupačnim cijenama za sve korisnike na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine,
 - ll) *uručenje poštanskih pošiljaka*: uručenje poštanskih pošiljaka primatelju ili drugom ovlaštenom licu na adresi primatelja, ubacivanjem u kućni sandučić ili uručenje u poslovnoj prostoriji pružatelja poštanskih usluga,
 - mm) *usluge pružene po jedinstvenoj tarifi*: poštanske usluge za koje je tarifa utvrđena općim uvjetima pružatelja univerzalne poštanske usluge za pojedinačne poštanske pošiljke,
 - nn) *sortiranje poštanskih pošiljaka*: postupak u kojem se primljene poštanske pošiljke grupišu prema adresi primatelja pošiljke radi daljnjeg prijenosa,
 - oo) *viša sila*: stvarni događaj koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, a koji za posljedicu ima nemogućnost obavljanja poštanskih usluga.
- (2) Izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu za lica u muškom rodu su neutralni i odnose se jednako na muška i ženska lica.

Član 4. **(Javni interes Bosne i Hercegovine)**

- (1) Obavljanje univerzalne poštanske usluge je od javnog interesa za Bosnu i Hercegovinu.
- (2) Korisnicima poštanskih usluga na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine mora se osigurati univerzalna poštanska usluga pod jednakim uvjetima, bez bilo kakve diskriminacije, čije obavljanje može biti prekinuto samo uslijed više sile.

Član 5.
(Pravo na štrajk)

- (1) U slučaju štrajka pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je uručiti poštanske pošiljke najbrže kategorije koje su zaprimljene prije početka štrajka.
- (2) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je u slučaju štrajka osigurati prijem, sortiranje, prijenos i uručenje pošiljaka najbrže kategorije te drugih pošiljaka koje, uz prethodno mišljenje sindikata, odredi ministar nadležan za poštanske usluge (u daljnjem tekstu: ministar).

DIO DRUGI

POGLAVLJE I - NADLEŽNA DRŽAVNA TIJELA

Član 6.
(Utvrđivanje i realizacija ciljeva razvoja poštanskih usluga)

- (1) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine utvrđuje politiku razvoja poštanskih usluga i akcioni plan njenog provođenja.
- (2) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) donosi strategiju, programe i planove realizacije utvrđenih ciljeva politike razvoja poštanskih usluga.
- (3) Vijeće ministara usvaja godišnji program rada i izvještaj o radu Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine, uključujući i finansijski izvještaj nezavisnog revizora.
- (4) Vijeće ministara odlučuje o davanju saglasnosti na Statut i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine.

Član 7.
(Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine)

- (1) Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) priprema prijedloge politike, strategije, programa i provedbenih planova iz člana 6. ovog Zakona i obavlja sljedeće poslove:
 - a) predstavlja Bosnu i Hercegovinu u evropskim i drugim međunarodnim organizacijama i institucijama u području poštanskih usluga te je odgovorno za provedbu međunarodnih ugovora, sporazuma, konvencija i drugih akata iz područja poštanskih usluga, obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu,
 - b) odlučuje o predstavnicima ovlaštenih pružatelja univerzalne poštanske usluge u operativno-tehničkim tijelima Svjetske poštanske unije, na prijedlog Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine,
 - c) donosi Pravilnik o poštanskim markama, na prijedlog Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine, predsjedava Komisijom za izbor motiva, sadržaja, grafičkih i likovnih rješenja poštanskih maraka Bosne i Hercegovine i učestvuje u njenom radu, daje saglasnost na programe izdavanja poštanskih maraka i proglašava poštanske marke nevažećim.
 - d) donosi Pravilnik o poštanskim markama, na prijedlog Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine,
 - e) ima pravo zahtijevati od Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine dostavljanje podataka iz registra, zapisnika, upisnika i drugih podataka iz područja poštanskih usluga te dostavljanje finansijskih i statističkih izvještaja, knjigovodstvenih i drugih podataka pružatelja poštanskih usluga,
 - f) daje mišljenje na godišnji program rada i izvještaj o radu Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine.

Član 8.
(Regulatorna agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine)

- (1) Regulatorno tijelo Bosne i Hercegovine za obavljanje poslova u području poštanskih usluga je Regulatorna agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Regulatorna agencija), sa sjedištem u Sarajevu.
- (2) Osnivač Regulatorne agencije je Bosna i Hercegovina, a osnivačka prava ostvaruju Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara.
- (3) Regulatorna agencija djeluje u interesu Bosne i Hercegovine i svih njenih građana.
- (4) Regulatorna agencija je nezavisno, neprofitno i finansijski samostalno regulatorno tijelo koje ima svojstvo pravnog lica.
- (5) Organizacija, djelokrug i način rada Regulatorne agencije bliže se uređuju Statutom i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Regulatorne agencije, na koje saglasnost daje Vijeće ministara.
- (6) Na zaposlene u Regulatornoj agenciji primjenjuju se odredbe Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine i Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.
- (7) U upravnim stvarima iz nadležnosti Regulatorne agencije primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 12/04).
- (8) Odluka tijela iz stava (7) ovog člana je konačna u upravnom postupku i protiv iste se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE II - POŠTANSKE USLUGE

Član 9.
(Poštanske usluge)

Poštanske usluge su univerzalne poštanske usluge i ostale poštanske usluge.

Član 10.
(Univerzalna poštanska usluga)

- (1) Univerzalna poštanska usluga obuhvata prijem, sortiranje, prijenos i uručenje u unutrašnjem i međunarodnom prometu:
 - a) pismonosnih pošiljaka mase do 2 kilograma,
 - b) paketskih pošiljaka mase do 10 kilograma,
 - c) paketskih pošiljaka mase do 20 kilograma u međunarodnom dolaznom prometu,
 - d) preporučenih pošiljaka i osiguranih pošiljaka,
 - e) sekograma mase do 7 kilograma, bez naplate.
- (2) Na dimenzije, pakovanje i druge uvjete poštanskih pošiljaka iz stava (1) ovog člana primjenjuju se akti Svjetske poštanske unije.

Član 11.
(Način obavljanja)

- (1) Univerzalna poštanska usluga obavlja se bez diskriminacije, pod jednakim uvjetima i po pristupačnoj cijeni za sve korisnike u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom prometu.
- (2) Univerzalna poštanska usluga obavlja se u kontinuitetu, svakog radnog dana, najmanje pet dana u sedmici, osim u prilikama i geografskim uvjetima koji se smatraju vanrednim.
- (3) Pružatelj univerzalne poštanske usluge ima pravo i obavezu ovu uslugu obavljati na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, u skladu sa ovim Zakonom,

- (4) Kada pružatelj univerzalne poštanske usluge sklapa pisani ugovor s korisnicima poštanskih usluga koji šalju veći broj pošiljaka iz univerzalnog područja odstupajući od uvjeta univerzalne poštanske usluge, onda se usluge iz navedenog ugovora ne smatraju univerzalnim poštanskim uslugama te se pružatelj univerzalne poštanske usluge smatra pružateljem ostalih poštanskih usluga.
- (5) Mjerila i kriteriji za obavljanje univerzalne poštanske usluge koje mora ispunjavati poštanska mreža pružatelja univerzalne poštanske usluge, vodeći računa o gustoći naseljenosti, pokrivenosti područja i stvarnim potrebama korisnika te posebnim geografskim uvjetima i drugim okolnostima, propisuju se Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge, koji donosi Regulatorna agencija.

Član 12.

(Rezervirana univerzalna poštanska usluga)

- (1) Rezervirana univerzalna poštanska usluga (u daljnjem tekstu: rezervirana usluga) obuhvata prijem, sortiranje, prijenos i uručenje u unutrašnjem i međunarodnom prometu pismonosnih pošiljaka mase do 350 grama.
- (2) Poštanske usluge iz stava (1) ovog člana ne smatraju se rezerviranim uslugama ako im je cijena jednaka ili veća od iznosa koji je dva i po puta veći od cijene prve stope mase pismonosne pošiljke najbrže kategorije prema cjenovniku usluga pružatelja univerzalne poštanske usluge.
- (3) Samo pružatelji univerzalne poštanske usluge ovlašteni su da, osim pružanja univerzalne poštanske usluge, pružaju i rezerviranu poštansku uslugu.

Član 13.

(Ostale poštanske usluge)

Ostale poštanske usluge obuhvataju prijem, sortiranje, prijenos i uručenje u unutrašnjem i međunarodnom prometu:

- a) pismonosnih pošiljaka, preporučenih pošiljaka i osiguranih pošiljaka mase do 2 kilograma, koje nisu univerzalna poštanska usluga u smislu člana 10. ovog Zakona,
- b) pismonosnih pošiljaka, preporučenih pošiljaka i osiguranih pošiljaka, mase iznad 2 kilograma,
- c) paketskih pošiljaka koje nisu univerzalna poštanska usluga,
- d) tiskovine,
- e) pošiljaka koje sadrže i određenu dodatnu vrijednost,
- f) dopunske usluge,
- g) druge poštanske usluge.

POGLAVLJE III - UVJETI ZA OBAVLJANJE POŠTANSKIH USLUGA

Član 14.

(Mjerodavni propisi i drugi akti)

Uvjeti za obavljanje poštanskih usluga uređeni su ovim Zakonom i aktima Svjetske poštanske unije za usluge u međunarodnom poštanskom prometu.

Član 15.

(Uvjeti za obavljanje univerzalne poštanske usluge)

- (1) Univerzalnu poštansku uslugu može obavljati javni ili privatni pružatelj poštanskih usluga koji posjeduje pojedinačnu dozvolu za obavljanje univerzalne poštanske usluge (u daljnjem tekstu: dozvola).

- (2) Dozvolu iz stava (1) ovog člana izdaje Regulatorna agencija, na osnovu pisanog zahtjeva, u roku od 30 dana od dana zaprimanja tog zahtjeva.
- (3) Zahtjev iz stava (2) ovog člana sadrži:
 - a) naziv i sjedište pravnog lica ili ime, prezime i adresu fizičkog lica,
 - b) popis univerzalnih poštanskih usluga koje namjerava obavljati,
 - c) područje na kojem se namjerava obavljati usluga sa popisa, u skladu sa Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge,
 - d) rok, najduže do jedne godine, u kojem namjerava započeti obavljati usluge sa popisa, počevši od dana dobijanja dozvole.
- (4) Uz zahtjev iz stava (2) ovog člana prilaže se:
 - a) izvod iz odgovarajućeg registra pravnih ili fizičkih lica,
 - b) dokaz o raspolaganju potrebnim dijelovima poštanske mreže,
 - c) dokaz o raspolaganju potrebnim finansijskim sredstvima,
 - d) dokaz o broju zaposlenih sa odgovarajućom stručnom spremom.
- (5) Regulatorna agencija odbija zahtjev za izdavanje dozvole ako utvrdi da nisu ispunjeni svi uvjeti propisani za izdavanje dozvole.

Član 16. **(Period važenja dozvole)**

- (1) Dozvola se izdaje na period od 5 godina i ne može se prenijeti na drugo pravno ili fizičko lice.
- (2) Nakon isteka perioda na koji je izdata dozvola, Regulatorna agencija, na zahtjev pružatelja univerzalne poštanske usluge, izdaje novu dozvolu, ukoliko su ispunjeni uvjeti propisani za izdavanje dozvole.
- (3) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je pisanim putem izvijestiti Regulatornu agenciju o svim nastalim promjenama, bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Član 17. **(Sadržaj dozvole)**

Dozvola sadrži:

- a) podatke o nositelju dozvole,
- b) period važenja dozvole,
- c) prava, obaveze i odgovornosti nositelja za obavljanje određene univerzalne poštanske usluge na određenom području.

Član 18. **(Izmjena dozvole)**

- (1) Dozvola se može izmijeniti na zahtjev pružatelja univerzalne poštanske usluge ili po službenoj dužnosti.
- (2) Kada se postupak pokreće na zahtjev pružatelja univerzalne poštanske usluge izmjena se vrši na način i pod uvjetima propisanim za obavljanje univerzalne poštanske usluge.
- (3) Regulatorna agencija može izmijeniti dozvolu po službenoj dužnosti, ako je to neophodno zbog usklađivanja s međunarodnim aktima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu, zakonskim propisima ili u svrhu osiguranja pravilnog i nesmetanog obavljanja univerzalne poštanske usluge, o čemu prije pokretanja postupka pisanim putem izvještava pružatelja univerzalne poštanske usluge.

Član 19. **(Oduzimanje dozvole)**

- (1) Regulatorna agencija donosi rješenje o oduzimanju dozvole ukoliko utvrdi da pružatelj univerzalne poštanske usluge:
 - a) u svrhu dobijanja dozvole nije dostavio istinite ili tačne podatke,
 - b) nije započeo s obavljanjem univerzalne poštanske usluge u roku koji je određen za započinjanje obavljanja ove usluge,
 - c) ne ispunjava obaveze navedene u dozvoli,
 - d) ne postupi po rješenju poštanskog inspektora,
 - e) ne izvršava finansijske obaveze prema Regulatornoj agenciji u propisanom roku.
- (2) Regulatorna agencija u slučaju iz stava (1) tačke b), c), d) i e), prije donošenja rješenja iz stava (1) ovog člana, pisanim putem upozorava pružatelja univerzalne poštanske usluge i određuje rok u kojem je dužan otkloniti utvrđeno.
- (3) Ako pružatelj univerzalne poštanske usluge ne postupi prema upozorenju iz stava (2) ovog člana, Regulatorna agencija donosi rješenje o oduzimanju dozvole.

Član 20. **(Prestanak važenja dozvole)**

- (1) Dozvola prestaje važiti istekom perioda na koji je izdata.
- (2) Regulatorna agencija donosi rješenje o prestanku važenja dozvole u sljedećim slučajevima:
 - a) na osnovu pisanog zahtjeva nositelja dozvole,
 - b) u slučaju smrti nositelja dozvole.

Član 21. **(Uvjeti za obavljanje ostalih poštanskih usluga)**

- (1) Ostale poštanske usluge može obavljati javni ili privatni pružatelj poštanskih usluga kojem se na osnovu podnesene opće prijave (u daljnjem tekstu: prijava) izdaje dozvola za obavljanje ostalih poštanskih usluga (u daljnjem tekstu: izvod iz registra).
- (2) Prijava iz stava (1) ovog člana sadrži:
 - a) naziv i sjedište pravnog lica ili ime, prezime i adresu fizičkog lica,
 - b) popis ostalih poštanskih usluga iz člana 13. ovog zakona koje pružatelj poštanskih usluga može obavljati,
 - c) područje na kojem namjerava obavljati usluge u unutrašnjem i/ili međunarodnom prometu,
 - d) rok, najduže do 30 dana, u kojem namjerava započeti obavljati usluge sa popisa, počevši od dana dobijanja izvoda iz registra.
- (3) Uz prijavu iz stava (2) ovog člana obavezno se prilaže izvod iz odgovarajućeg registra pravnih ili fizičkih lica.
- (4) Regulatorna agencija upisuje prijavu u registar i izdaje podnositelju prijave izvod iz registra, najkasnije u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijave.
- (5) Pružatelj ostalih poštanskih usluga obavezan je pisanim putem izvijestiti Regulatornu agenciju o svim nastalim promjenama, bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka tih promjena.

Član 22. **(Period važenja izvoda iz registra)**

- (1) Izvod iz registra izdaje se na period od 5 godina i ne može se prenijeti na drugo pravno ili fizičko lice.
- (2) Nakon isteka perioda na koji je izdat izvod iz registra, Regulatorna agencija, na zahtjev pružatelja ostalih poštanskih usluga, izdaje novi izvod iz registra, ukoliko su ispunjeni uvjeti propisani za izdavanje izvoda iz registra.

- (3) Pružatelj ostalih poštanskih usluga obavezan je pisanim putem izvijestiti Regulatornu agenciju o svim nastalim promjenama, bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Član 23. **(Izmjena izvoda iz registra)**

- (1) Izvod iz registra se može izmijeniti na zahtjev pružatelja ostalih poštanskih usluga ili po službenoj dužnosti.
- (2) Kada se postupak pokreće na zahtjev pružatelja ostalih poštanskih usluga izmjena se vrši na način i pod uvjetima propisanim za obavljanje ostalih poštanskih usluga.
- (3) Regulatorna agencija može izmijeniti izvod iz registra po službenoj dužnosti, ako je to neophodno zbog usklađivanja s međunarodnim aktima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu, zakonskim propisima ili u svrhu osiguranja pravilnog i nesmetanog obavljanja ostalih poštanskih usluga, o čemu prije pokretanja postupka pisanim putem izvještava pružatelja ostalih poštanskih usluga.

Član 24. **(Sadržaj registra)**

- (1) Regulatorna agencija vodi registar pružatelja poštanskih usluga koji sadrži sljedeće podatke:
- a) naziv i sjedište pravnog lica ili ime, prezime i adresu fizičkog lica,
 - b) ime i prezime odgovornog lica u pravnom licu,
 - c) podatke o izdatoj dozvoli, vrsti univerzalne poštanske usluge i području za koje je dozvola izdata,
 - d) podatke o izdatom izvodu iz registra, po podnesenoj prijavi, vrsti ostalih poštanskih usluga i području za koje je izdat izvod iz registra.
- (2) Registar pružatelja poštanskih usluga objavljuje se na internetskoj stranici Regulatorne agencije.

Član 25. **(Brisanje iz registra)**

- (1) Regulatorna agencija donosi rješenje o brisanju dozvole iz registra u slučaju iz člana 19. i člana 20. ovog Zakona.
- (2) Regulatorna agencija donosi rješenje o brisanju izvoda iz registra:
- a) ako utvrdi da je podnositelj prijave u svrhu dobijanja izvoda iz registra dostavio neistinite ili netačne podatke,
 - b) ako ne započne s obavljanjem usluga sa popisa u roku koji je određen za započinjanje,
 - c) ako ne obavlja usluge sa popisa pod uvjetima i na način utvrđen ovim Zakonom,
 - d) ako ne postupi po nalogu poštanskog inspektora,
 - e) ako u propisanom roku ne izvršava finansijske obaveze prema Regulatornoj agenciji,
 - f) na osnovu pisanog zahtjeva nositelja izvoda iz registra,
 - g) u slučaju smrti nositelja izvoda iz registra.
- (3) Regulatorna agencija u slučaju iz stava (2) tačke b), c), d) i e), prije donošenja rješenja iz stava (2) ovog člana, pisanim putem upozorava imatelja izvoda iz registra i određuje rok u kojem je dužan otkloniti utvrđeno.

POGLAVLJE IV - OPĆI UVJETI PRUŽATELJA POŠTANSKIH USLUGA

Član 26. **(Opći uvjeti)**

- (1) Pružatelj poštanskih usluga obavezan je donijeti akt kojim utvrđuje opće uvjete za obavljanje poštanskih usluga u unutrašnjem i/ili međunarodnom prometu, koji sadrži:
 - a) naziv i sjedište pružatelja poštanskih usluga,
 - b) popis poštanskih usluga koje obavlja,
 - c) način i uvjete obavljanja poštanskih usluga,
 - d) rokove uručjenja poštanskih pošiljaka,
 - e) način i uvjete plaćanja poštanskih usluga i način označavanja plaćanja poštanskih usluga na poštanskoj pošiljci,
 - f) područje na kojem se poštanske usluge obavljaju,
 - g) odgovornost pružatelja poštanskih usluga i naknada, eventualne štete,
 - h) postupanje po prigovoru korisnika.
- (2) Pružatelj poštanskih usluga obavezan je akt iz stava (1) ovog člana dostaviti Regulatornoj agenciji na saglasnost najmanje 15 dana prije početka pružanja usluga te istu obavijestiti o svakoj promjeni općih uvjeta.
- (3) Pružatelj poštanskih usluga svojim općim uvjetima utvrđuje vrijednost poštanske pošiljke za koju odgovara u slučaju štete.

Član 27.
(Saglasnost na opće uvjete)

- (1) Regulatorna agencija odlučuje o saglasnosti na opće uvjete iz člana 26. ovog Zakona, ukoliko su u skladu sa odredbama ovog Zakona i podzakonskih akata, u roku od 30 dana od dana dostavljanja.
- (2) Regulatorna agencija može zahtijevati izmjenu općih uvjeta pružatelja poštanskih usluga ako je to potrebno radi zaštite korisnika poštanskih usluga ili osiguranja konkurencije.

Član 28.
(Objava i dostupnost općih uvjeta)

- (1) Opće uvjete iz člana 26. ovog Zakona, na koje je Regulatorna agencija dala saglasnost, pružatelj poštanskih usluga objavljuje na svojoj internetskoj stranici i u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, najmanje osam dana prije početka njihove primjene.
- (2) Pružatelj poštanskih usluga obavezan je opće uvjete iz člana 26. ovog Zakona učiniti dostupnim objavom i u prostoru namijenjenom korisnicima usluga i na zahtjev korisnika iste dati na uvid.

POGLAVLJE V - POŠTANSKE POŠILJKE

Član 29.
(Zabranjeni sadržaji poštanskih pošiljaka)

- (1) Zabranjeno je slanje poštanskih pošiljaka koje sadrže:
 - a) eksplozivne, lako zapaljive, radioaktivne i druge opasne predmete i materije,
 - b) predmete i materije koji mogu, zbog svog sastava ili ambalaže, biti opasni za život i zdravlje pružatelja poštanskih usluga ili drugih ljudi, mogu ugroziti ili oštetiti druge pošiljke, objekte, opremu ili prijevozna sredstva,
 - c) predmete i materije kod kojih je promet zabranjen posebnim zakonskim ili drugim propisima,
 - d) opojne droge, osim ako su pošiljatelj i primatelj posebnim zakonom ovlašteni za promet ili upotrebu opojnih droga,
 - e) žive životinje, osim životinja čiji je prijevoz dozvoljen aktima Svjetske poštanske unije ili posebnim zakonskim ili drugim propisima.

Član 30.
(Obaveza pošiljatelja)

Pošiljatelj je obavezan pakirati pošiljku na način da se zaštiti njen sadržaj, druge pošiljke i lica koja rukuju pošiljkom.

Član 31.
(Otvaranje poštanskih pošiljaka)

- (1) Ako postoji osnovana sumnja da poštanska pošiljka ima sadržaj čiji je prijenos zabranjen posebnim zakonskim ili drugim propisom, pružatelj poštanskih usluga, u prisustvu najmanje dva lica, otvara pošiljku radi uvida u sadržaj i dokazivanje identiteta.
- (2) Ako se u slučaju iz stava (1) ovog člana ili na bilo koji drugi način utvrdi da poštanska pošiljka sadrži zabranjene sadržaje, pružatelj poštanskih usluga obavezan je postupiti na sljedeći način:
 - a) poštanske pošiljke čiji je prijevoz zabranjen posebnim zakonom, predaje uz zapisnik nadležnom tijelu koje potvrđuje primitak pošiljke na drugom primjerku zapisnika,
 - b) poštanske pošiljke koje sadrže žive životinje čiji je prijevoz zabranjen posebnim zakonom, uz zapisnik vraća pošiljatelju koji potvrđuje povrat pošiljke na drugom primjerku zapisnika.
- (4) Pružatelj poštanskih usluga obavezan je postupiti u skladu s carinskim propisima i propisima o deviznom poslovanju ako poštanska pošiljka u međunarodnom prometu podliježe carinskom i deviznom pregledu.

Član 32.
(Tajnost poštanskih pošiljaka)

- (1) Pružatelj poštanskih usluga obavezan je osigurati tajnost poštanskih pošiljaka.
- (2) Pružatelju poštanskih usluga, odnosno njegovim zaposlenima, zabranjeno je:
 - a) neovlašteno doznati sadržaj poštanske pošiljke, zadržati ili prikriti poštansku pošiljku,
 - b) neovlaštenom licu dati poštansku pošiljku, bilo kakvu informaciju vezanu za poštansku pošiljku ili njen sadržaj,
 - c) neovlaštenim licima omogućiti ili pomoći u obavljanju neke od radnji iz tačke a) i b) ovog stava.

Član 33.
(Sigurnost ličnih podataka)

- (1) Pružatelj poštanskih usluga obavezan je osigurati povjerljivost ličnih podataka u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita tih podataka.
- (2) Pružatelj poštanskih usluga obavezan je osigurati provedbu mjera predviđenih posebnim zakonima iz područja državne sigurnosti.

Član 34.
(Uručenje poštanskih pošiljaka)

- (1) Poštanske pošiljke se uručuju lično primatelju, zakonskom zastupniku ili opunomoćenom licu, a iznimno se mogu uručiti i punoljetnom članu domaćinstva, ovlaštenom licu u prostorijama gdje je primatelj stalno zaposlen, kao i ubacivanjem u kućni sandučić, poštanski pretinac ili na način ugovoren između primatelja pošiljke i pružatelja poštanskih usluga.
- (2) Preporučene pošiljke i osigurane pošiljke uručuju se na način iz stava (1) ovog člana, s tim da se ne ubacuju u kućni sandučić, već se u sandučić ostavlja obavijest s naznakom roka i mjesta preuzimanja pošiljaka i smatra se da je pošiljka propisno uručena.
- (3) Ako primatelj u slučaju iz stava (2) ovog člana ne preuzme pošiljku u ostavljenom roku, pružatelj usluga pošiljku vraća pošiljatelju.

- (4) Ako pošiljku nije moguće uručiti primatelju, niti je vratiti pošiljatelju, pružatelj poštanskih usluga obavezan je o takvim pošiljkama voditi evidenciju, pošiljke čuvati godinu dana od dana pokušaja uručenja, te ako se u tom roku ne pronađe pošiljatelj ili pošiljka ne uruči primatelju, pružatelj poštanskih usluga odlučuje o načinu uništenju ili prodaji pošiljke u skladu s općim uvjetima pružatelja poštanskih usluga.
- (5) Ako poseban zakon uređuje uručivanje određenih poštanskih pošiljaka na drugačiji način od načina i uvjeta uređenih ovim Zakonom, pružatelj poštanskih usluga uručuje poštansku pošiljku na način uređen posebnim zakonom.

Član 35. **(Kućni sandučić)**

- (1) Stambeni upravitelj, vlasnik stambenog i/ili poslovnog prostora ili porodične kuće dužan je na pogodnom mjestu u objektu, ili u dvorištu, kod ulaza postaviti i održavati kućni sandučić za pismonosne pošiljke ili omogućiti drugi adekvatan način za prijem pismonosnih pošiljaka te osigurati pristup kućnom sandučiću.
- (2) Ako lica iz stava (1) ovog člana ne postave ili ne održavaju kućne sandučice, pružatelj univerzalne poštanske usluge upozorava ih pisanim putem i određuje rok za uklanjanje uočenog, a u slučaju nepostupanja po upozorenju, pružatelj univerzalne poštanske usluge nije obavezan tom licu dostavljati pošiljke.
- (3) Kućni sandučići u objektima stambene namjene koji imaju više stanova moraju biti označeni prezimenom fizičkog lica ili nazivom pravnog lica.

POGLAVLJE VI - KVALITET OBAVLJANJA UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE

Član 36. **(Standardi kvaliteta u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom prometu)**

- (1) Pružatelj univerzalne poštanske usluge mora osigurati:
 - a) u unutrašnjem poštanskom prometu, uručenje 80% poštanskih pošiljaka najbrže kategorije u roku od jednoga radnog dana, odnosno 90% u roku od dva radna dana,
 - b) u međunarodnom poštanskom prometu, uručenje poštanskih pošiljaka najbrže kategorije u rokovima propisanim aktima Svjetske poštanske unije.
- (2) U rokove uručjenja pošiljaka ne uračunavaju se:
 - a) vrijeme kašnjenja zbog netačne i nepotpune adrese primatelja,
 - b) vrijeme kašnjenja zbog više sile ili zastoja u prometu nastalog bez krivnje pružatelja univerzalne poštanske usluge,
 - c) neradni dani i dani kada se ne obavlja uručjenje poštanskih pošiljaka.
- (3) Ako je pošiljka primljena poslije posljednje otpreme pošiljaka iz pristupne tačke pružatelja univerzalne poštanske usluge, rok se produžava za jedan dan.
- (4) Regulatorna agencija, na osnovu obrazloženog pisanog zahtjeva pružatelja univerzalne poštanske usluge, može odrediti i druga odstupanja od rokova iz stava (1) ovog člana u slučaju iznimne nepristupačnosti pojedinih područja, slabe prometne povezanosti i u drugim slučajevima u skladu s Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge.
- (5) O slučajevima iz stava (4) ovog člana Regulatorna agencija izvještava Ministarstvo.
- (6) Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge, uz saradnju sa Institutom za standardizaciju Bosne i Hercegovine, utvrđuje se popis standarda za mjerenje kvaliteta prijenosa poštanskih pošiljaka u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom prometu, koji čine sastavni dio godišnjeg izvještaja Regulatorne agencije.

Član 37. **(Mjerenje kvaliteta)**

- (1) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je svake kalendarske godine obaviti mjerenje kvaliteta prijenosa poštanskih pošiljaka radi utvrđivanja postotka uručenih pošiljaka i drugih podataka koji određuju kvalitet obavljanja univerzalne poštanske usluge.
- (2) Mjerenje kvaliteta iz stava (1) ovog člana obavlja nezavisno tijelo koje odredi Regulatorna agencija, na način utvrđen Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.
- (3) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je Regulatornoj agenciji dostaviti na znanje godišnji izvještaj o kvaliteti obavljanja univerzalne poštanske usluge, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- (4) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je na svojoj internetskoj stranici objaviti godišnji izvještaj iz stava (3) ovog člana, najkasnije do 31. maja tekuće godine za prethodnu godinu.

POGLAVLJE VII - TARIFNI PRINCIPI UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE

Član 38. (Opći principi)

- (1) Tarife i cijene univerzalne poštanske usluge su:
 - a) jednake i dostupne, pod jednakim uvjetima, svim građanima Bosne i Hercegovine,
 - b) zasnovane na stvarno potrebnim troškovima za učinkovito obavljanje univerzalne poštanske usluge,
 - c) besplatne za pojedine vrste usluga koje koriste slijepa i slabovidna lica u skladu sa ovim Zakonom.
- (2) Pružatelj univerzalne poštanske usluge može odobriti popust korisnicima koji šalju veći broj pošiljaka, uz uvjet da je takav popust predviđen cjenovnikom poštanskih usluga i da se primjenjuje na jednak i dostupan način na sve korisnike koji šalju pošiljke pod istim uvjetima.

Član 39. (Utvrđivanje cijene univerzalne poštanske usluge)

- (1) Cijene univerzalne poštanske usluge naplaćuju se prema cjenovniku univerzalne poštanske usluge.
- (2) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je Regulatornoj agenciji jednom godišnje dostaviti prijedlog cijena na saglasnost, a najkasnije do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu.
- (3) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je za svaku eventualnu promjenu cjenovnika poštanskih usluga zatražiti saglasnost Regulatorne agencije.
- (4) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je javno objaviti cjenovnik poštanskih usluga te isti istaknuti u prostorijama namijenjenim korisnicima poštanskih usluga i na zahtjev korisnika dati na uvid.
- (5) Cijene univerzalne poštanske usluge ne mogu:
 - a) sadržavati dodatne iznose koje bi pružatelj poštanskih usluga odredio isključivo na osnovu svoje značajne tržišne snage na tržištu poštanskih usluga,
 - b) se određivati ispod jedinične cijene koštanja s namjerom preuzimanja ili zadržavanja značajne tržišne snage na tržištu poštanskih usluga.
- (6) Bliže odredbe o načinu utvrđivanja cijene i plaćanja univerzalne poštanske usluge uređuju se općim uvjetima pružatelja univerzalne poštanske usluge.

POGLAVLJE VIII - RAČUNOVODSTVENI POSLOVI PRUŽATELJA POŠTANSKIH USLUGA

Član 40.

(Obaveza računovodstvenog razdvajanja)

- (1) Pružatelj poštanskih usluga koji uz poštanske usluge obavlja jednu ili više drugih djelatnosti mora obavljati računovodstveno razdvajanje kako bi se utvrdili i razdvojili prihodi i troškovi ostvareni obavljanjem poštanskih usluga od prihoda i troškova ostvarenih od jedne ili više drugih djelatnosti.
- (2) Pružatelj univerzalne poštanske usluge mora obavljati računovodstveno razdvajanje na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalne poštanske usluge, odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od usluga na osnovu člana 11. stav (4) ovog Zakona, odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od usluga na osnovu člana 12. ovog Zakona, te odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od poštanskih usluga koje obavlja na osnovu izvoda iz registra, prema vrstama usluga.
- (3) Prihodima od obavljanja rezerviranih usluga ne smije se subvencionirati obavljanje ostalih poštanskih usluga ili drugih djelatnosti.
- (4) Pružatelj univerzalne poštanske usluge je dužan voditi odvojeno računovodstvo unutar svojih internih računovodstvenih sistema kako bi se jasno razlikovala svaka usluga i svaki proizvod koji su dio univerzalne poštanske usluge i oni koji to nisu, pri čemu se računovodstveno razdvajanje obavlja na osnovu stvarnih i objektivno uspostavljenih principa troškovnog računovodstva te kao takvo služi za izračun neto troška univerzalne poštanske usluge.

Član 41.

(Raspoređivanje troškova)

- (1) Računovodstvenim razdvajanjem troškovi se raspoređuju na troškove koji se mogu direktno pripisati određenoj usluzi ili proizvodu i na zajedničke troškove koji se ne mogu direktno pripisati određenoj usluzi ili proizvodu.
- (2) Troškovi koji se mogu direktno pripisati određenoj usluzi ili proizvodu pripisuju se toj usluzi ili proizvodu.
- (3) Zajednički troškovi koji se ne mogu direktno pripisati određenoj usluzi ili proizvodu raspoređuju se na sljedeći način:
 - a) kada je moguće, raspoređuju se na osnovu direktne analize nastanka samih troškova,
 - b) kada direktna analiza nije moguća, zajedničke troškovne kategorije raspoređuju se na osnovu indirektna povezanosti s drugom troškovnom kategorijom ili grupom troškovnih kategorija za koje je moguć direktan prijenos ili raspodjela, pri čemu je indirektna povezanost zasnovana na sličnim troškovnim strukturama,
 - c) kada direktnim i indirektnim mjerama nije moguće raspodijeliti troškove, troškovna kategorija raspoređuje se na osnovu općeg faktora raspodjele koji se izračunava pomoću koeficijenta svih izdataka koji su direktno ili indirektno pripisani ili dodijeljeni svakoj od univerzalnih poštanskih usluga i ostalim poštanskim uslugama,
 - d) kada univerzalne i ostale poštanske usluge koriste iste izvore finansiranja, zajednički troškovi neophodni za obavljanje univerzalne i ostalih poštanskih usluga se raspoređuju na osnovu njihovih udjela u ukupnim troškovima obavljenih poštanskih usluga.
- (4) Drugi načini troškovnog razdvajanja mogu se primijeniti samo ako su u skladu sa članom 40. stav (4) te nakon što ih je odobrila Regulatorna agencija.

POGLAVLJE IX - FINANSIRANJE NETO TROŠKA UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE

Član 42.

(Naknada neto troška)

- (1) Ako obaveza obavljanja univerzalne poštanske usluge stvara neto trošak koji predstavlja nepravedno finansijsko opterećenje, onda pružatelj univerzalne poštanske usluge ima pravo na naknadu nepravednog finansijskog opterećenja.
- (2) Neto trošak obaveze obavljanja univerzalne poštanske usluge je svaki trošak koji je neophodan za obavljanje univerzalne poštanske usluge i koji je povezan s tom uslugom, a izračunava se kao razlika između neto troška pružatelja univerzalne poštanske usluge koji posluje sa obavezom obavljanja univerzalne poštanske usluge i neto troška koji bi pružatelj imao da nema obavezu obavljanja univerzalne poštanske usluge.
- (3) Iznos neto troška, opravdanost finansijskog opterećenja i rok plaćanja koji ne može biti kraći od 30 dana utvrđuje se odlukom Regulatorne agencije.
- (4) Regulatorna agencija donosi odluku iz stava (3) ovog člana najkasnije u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva iz stava (6) ovog člana.
- (5) Sredstva za naknadu neto troška iz stava (1) ovog člana isplaćuju se iz kompenzacijskog fonda, po zahtjevu pružatelja univerzalne poštanske usluge, a na osnovu odluke Regulatorne agencije iz stava (4) ovog člana.
- (6) Pružatelj univerzalne poštanske usluge, ako želi ostvariti pravo na naknadu za obavljanje univerzalne poštanske usluge, podnosi zahtjev za naknadu neto troška Regulatornoj agenciji najkasnije do 30. juna u tekućoj godini za prethodnu godinu.
- (7) Uz zahtjev, pružatelj univerzalne poštanske usluge prilaže revizijski izvještaj i sve ostale podatke i informacije potrebne za izračun stvarnog neto troška obaveze obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Član 43. **(Elementi za izračun neto troška)**

- (1) Pri izračunu neto troška uzima se u obzir da se:
 - a) izračun temelji samo na troškovima vezanim za obavljanje univerzalne poštanske usluge propisanog kvaliteta,
 - b) uzimaju samo elementi univerzalne poštanske usluge, i to kod kojih pružatelj tih usluga ima gubitak ili koji nastaju kada pružatelj posluje pod uvjetima pada cijena koji izlaze iz okvira uobičajenih pravila tržišnog poslovanja,
 - c) osigurava obavljanje univerzalne poštanske usluge za posebne korisnike ili grupe korisnika gdje pružatelj te usluge ima gubitak ili se ona obavlja pod uvjetima pada cijena koji izlaze iz okvira uobičajenih pravila tržišnog poslovanja,
 - d) izračun obavlja na način koji osigurava obavljanje univerzalne poštanske usluge propisanog kvaliteta uz najmanje troškove, iako se pružatelj univerzalne poštanske usluge opredijelio za drugačiji način, u slučaju kada je obavljanje univerzalne poštanske usluge moguće osigurati u skladu sa propisanom kvalitetom i ovim Zakonom na više različitih načina,
 - e) pružatelju univerzalne poštanske usluge osigura pravo na odgovarajuću dobit obavljanjem univerzalne poštanske usluge koja osigurava stepen isplativosti sredstava koju bi ostvario bez obaveze obavljanja univerzalne poštanske usluge,
 - f) neto trošak univerzalne poštanske usluge umanjuje za sve materijalne i nematerijalne koristi koje pružatelj univerzalne poštanske usluge ima na osnovu obavljanja univerzalne poštanske usluge.
- (2) Materijalne i nematerijalne koristi koje ima pružatelj univerzalne poštanske usluge iz stava (1) tačka f) ovog člana su:
 - a) prihodi od univerzalne poštanske usluge, kao i prihodi od usluga koje nisu univerzalna poštanska usluga, a pružatelj univerzalne poštanske usluge ih ne bi ostvario kada ne bi obavljao univerzalnu poštansku uslugu,
 - b) povećanje vrijednosti robnih marki zbog davanja univerzalne poštanske usluge,
 - c) smanjenje troškova obavljanja drugih usluga zbog sinergijskih učinaka koji nastaju zbog obavljanja univerzalne poštanske usluge,
 - d) druge materijalne i nematerijalne koristi koje utvrdi Regulatorna agencija.

- (3) Elementi za izračun neto troška obaveze obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i materijalne i nematerijalne koristi koje pružatelj univerzalne poštanske usluge ima na osnovu obavljanja univerzalne poštanske usluge, propisuju se Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge.

Član 44.
(Kompenzacijski fond)

- (1) U kompenzacijski fond doprinose uplaćuju pružatelji ostalih poštanskih usluga.
- (2) Prihodi kompenzacijskog fonda su doprinosi iz stava (1) ovog člana, a rashod je isplaćena naknada pružatelju univerzalne poštanske usluge.
- (3) Pružatelj univerzalne poštanske usluge, čiji je izračunati doprinos za kompenzacijski fond manji od izračunate naknade za obavezno obavljanje univerzalne poštanske usluge, ne uplaćuje doprinos u kompenzacijski fond te mu se kao naknada isplaćuje razlika između izračunate naknade i izračunatog doprinosa.

Član 45.
(Prihodi kompenzacijskog fonda)

- (1) Regulatorna agencija određuje iznos doprinosa pružatelja ostalih poštanskih usluga na način da izračuna:
- a) cjelokupnu obavezu finansiranja neto troška univerzalne poštanske usluge,
- b) iznos doprinosa svakog pružatelja ostalih poštanskih usluga srazmjerno udjelu njegovih prihoda ostvarenih obavljanjem ostalih poštanskih usluga, tako da navedeni doprinosi pokriju cjelokupnu obavezu finansiranja neto troška univerzalne poštanske usluge.
- (2) Iznos doprinosa iz stava (1) tačke b) ovog člana koji plaća pružatelj ostalih poštanskih usluga ne može biti veći od 5% prihoda ostvarenog od obavljanja ostalih poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini.
- (3) U slučaju da iznosi doprinosa iz stava (2) ovog člana nisu dovoljni za podmirenje cjelokupne obaveze finansiranja neto troška univerzalne poštanske usluge, preostali nepodmireni iznos nepravednog finansijskog opterećenja podmirit će se iz sredstava državnog budžeta Bosne i Hercegovine.
- (4) Pružatelji ostalih poštanskih usluga moraju na zahtjev Regulatorne agencije dostaviti podatke o visini prihoda iz prethodne godine koje ostvaruju od obavljanja ostalih poštanskih usluga.
- (5) Ako pružatelj ostalih poštanskih usluga ne obavijesti Regulatornu agenciju o visini prihoda, Regulatorna agencija uzima u obzir njegov cjelokupni prihod iz prethodne godine, dobiven od nadležnog tijela.
- (6) Ako Regulatorna agencija sumnja u istinitost podataka koje je dostavio pružatelj ostalih poštanskih usluga, Regulatorna agencija ili ovlašteni revizor mogu pregledati podatke i procijeniti prihod tog pružatelja. Ako se procijenjeni prihod znatno razlikuje od prijavljenog prihoda, Regulatorna agencija kod izračuna doprinosa uzima u obzir procijenjeni prihod.

POGLAVLJE X - PRISTUP POŠTANSKOJ MREŽI PRUŽATELJA UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE

Član 46.
(Pristup)

Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je, uz uvjete utvrđene ovim Zakonom i Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge, drugim pružateljima poštanskih usluga, konsolidatorima i korisnicima usluga (u daljnjem tekstu: korisnici pristupa) omogućiti pristup svojoj poštanskoj mreži, sistemu poštanskih oznaka, bazi podataka za razvrstavanje pošiljaka,

poštanskim pretincima, podacima o promjeni adrese, presortiranju poštanskih pošiljaka i vraćanju pošiljaka pošiljatelju.

Član 47. (Uvjeti i cijene)

- (1) Način, uvjeti i cijene pristupa mreži moraju biti unaprijed poznati i primjenjivati se jednako na sve korisnike pristupa koji pristupaju mreži za istu vrstu i količinu pošiljaka.
- (2) Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge propisuju se mjesta, način, uvjeti i cijene pristupa mreži, sadržaj zahtjeva i ugovora i druga pitanja u vezi s pristupom mreži.
- (3) Međusobna prava i obaveze pružatelja univerzalne poštanske usluge i korisnika pristupa, uključujući cijene, uređuju se ugovorom.
- (4) Prilikom određivanja cijena pristupa mreži potrebno je korisnicima pristupa priznati troškove radnji obavljenih prije pristupanja mreži kao izbjegnuti trošak pružatelja univerzalne poštanske usluge.

Član 48. (Zahtjev za pristup mreži)

- (1) Pružatelj univerzalne poštanske usluge obavezan je odlučiti o zahtjevu pružatelja poštanskih usluga za pristup mreži u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.
- (2) Pružatelj univerzalne poštanske usluge može odbiti zahtjev za pristup mreži samo u slučaju da omogućavanje pristupa mreži ugrožava njegovo pravo i obavezu obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Član 49. (Sporovi)

- (1) Za rješavanje sporova između pružatelja univerzalne poštanske usluge i korisnika pristupa u vezi s davanjem pristupa mreži nadležna je Regulatorna agencija.
- (2) U slučaju spora Regulatorna agencija je obavezna donijeti odluku u roku od četiri mjeseca od dana pokretanja postupka rješavanja spora.

POGLAVLJE XI - POŠTANSKE MARKE

Član 50. (Izdavanje poštanskih maraka)

- (1) Poslove u vezi sa izdavanjem, prodajom i povlačenjem iz upotrebe poštanskih maraka obavlja ovlašteni pružatelj univerzalne poštanske usluge.
- (2) Poštanske marke imaju identifikaciju Bosne i Hercegovine, a mogu imati i identifikaciju entiteta i identifikaciju poštanskog operatera.
- (3) Na markama pružatelja univerzalne poštanske usluge ne mogu biti: slike, znamenja, simboli ili neke druge oznake i sadržaj uvrjedljivog karaktera ili koji su u suprotnosti sa zakonskim propisima Bosne i Hercegovine.
- (4) Poštanske marke moraju ispunjavati uvjete propisane aktima Svjetske poštanske unije i pravilnikom koji donosi Ministarstvo, na prijedlog Regulatorne agencije.
- (5) Pravilnikom iz stava 4. ovog člana bliže se propisuju:
 - a) uvjeti i način izdavanja i upotrebe poštanskih maraka,
 - b) zabranjeni motivi, sadržaj, grafička i likovna rješenja poštanskih maraka Bosne i Hercegovine,
 - c) osnivanje i rad Komisije za izbor motiva, sadržaja, grafičkih i likovnih rješenja poštanskih maraka Bosne i Hercegovine,

- d) davanje saglasnosti na programe izdavanja poštanskih maraka,
- e) način i dimenzije identifikacije Bosne i Hercegovine, entiteta i poštanskog operatera,
- f) proglašavanje poštanskih maraka nevažećim,
- g) kao i druga pitanja u vezi s poštanskim markama.

Član 51.
(Nevažeće poštanske marke)

- (1) Poštanske marke smatraju se nevažećim u sljedećim slučajevima:
 - a) ako su izdate protivno odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovoga Zakona,
 - b) ako su oštećene na način da nije vidljiva identifikacija Bosne i Hercegovine, entiteta, poštanskog operatera i nominalne vrijednosti,
 - c) ako su bile upotrijebljene,
 - d) ako ih nije izdao ovlašteni pružatelj univerzalne poštanske usluge,
 - e) ako im je istekla važnost,
 - f) ako nisu izdate u skladu sa propisima i pravilnikom iz člana 50. stav (4) ovog Zakona.
- (2) Ako je na poštanskoj pošiljci naliježljena nevažeća poštanska marka, smatra se da poštanska usluga nije plaćena.

POGLAVLJE XII - ORGANIZACIJA I NADLEŽNOST REGULATORNE AGENCIJE

Član 52.
(Rukovođenje Regulatornom agencijom)

- (1) Regulatornom agencijom rukovodi direktor.
- (2) Direktor rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Regulatornu agenciju i odgovara za zakonitost poslovanja Regulatorne agencije.
- (3) Direktor je odgovoran za:
 - a) upravljanje ljudskim i finansijskim resursima Regulatorne agencije,
 - b) predlaganje i provođenje poslovne politike, polugodišnjih i godišnjih programa rada Regulatorne agencije,
 - c) donošenje i provođenje odluka,
 - d) donošenje općih akata Regulatorne agencije i obavljanje drugih aktivnosti u cilju osiguranja zakonitog i učinkovitog poslovanja Regulatorne agencije.

Član 53.
(Sredstva za obavljanje poslova Regulatorne agencije)

- (1) Pružatelji poštanskih usluga obavezni su plaćati godišnju naknadu za obavljanje poslova Regulatorne agencije u području poštanskih usluga, u postotku od ukupnoga godišnjeg bruto prihoda ostvarenoga od obavljanja poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini (u daljnjem tekstu: naknada).
- (2) Izračun i visina naknade te način plaćanja naknade iz stava (1) ovog člana propisuje Regulatorna agencija.
- (3) Naknada iz stava (1) ovog člana utvrđuje se u skladu s načelima objektivnosti, transparentnosti, srazmjernosti i nediskriminacije.
- (4) Regulatorna agencija prenosi višak prikupljenih sredstava u odnosu na godišnji finansijski plan Regulatorne agencije u sljedeću kalendarsku godinu.

Član 54.
(Imenovanje i mandat direktora)

- (1) Imenovanje direktora Regulatorne agencije provodi se u skladu sa Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 7/03 i 37/03).
- (2) Za direktora Regulatorne agencije može biti imenovano lice:
 - a) koje zadovoljava standarde i kriterije utvrđene članom 7. stav (1) Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine,
 - b) koje ima najmanje VII stepen stručne spreme, i to prometni fakultet, specijalistički ili stručni studij iz područja pošta ili komunikacija, ili pravni ili ekonomski fakultet,
 - c) koje ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima vezanim za poštansku djelatnost,
 - d) koje ima aktivno znanje engleskog ili francuskog jezika,
 - e) koje zadovoljava i posebne uvjete utvrđene Statutom Regulatorne agencije.
- (3) Za direktora ne može biti imenovano lice koje obavlja bilo koju funkciju u tijelima političkih stranaka, tijelima lokalne uprave i samouprave, sindikatima, u upravnim i nadzornim odborima poštanskih preduzeća ili koje u posljednje dvije godine prije imenovanja nije obavljalo rukovodne poslove u poštanskim preduzećima, ne može biti vlasnik, dioničar ili imatelj udjela u pravnim licima na koje se primjenjuju odredbe ovoga Zakona, niti lice koje ostvaruje utjecaj ili obavlja druge poslove u pravnim licima na koje se primjenjuju odredbe ovoga Zakona.
- (4) Mandat direktora Regulatorne agencije traje četiri godina, s mogućnošću još jednog imenovanja.

Član 55.

(Razrješenje direktora Regulatorne agencije)

- (1) Direktor Regulatorne agencije prestaje funkcija:
 - a) istekom mandata,
 - b) podnošenjem ostavke,
 - c) razrješenjem u slučaju:
 - 1) neobavljanja dužnosti utvrđenih Zakonom,
 - 2) ako svojim radom ili ponašanjem dovede u pitanje ugled Regulatorne agencije,
 - 3) ako ne zastupa interes Bosne i Hercegovine ili dovodi u pitanje samostalnost, nezavisnost i poslovanje Regulatorne agencije,
 - 4) ako svojim radom ili ponašanjem onemogućava ispunjavanje ciljeva i zadaća utvrđenih odredbama ovog Zakona i programom rada Regulatorne agencije,
 - 5) ako se utvrdi da je prilikom predlaganja za imenovanje iznio o sebi neistinite podatke ili je propustio iznijeti podatke o okolnostima bitnim za utvrđivanje prijedloga,
 - 6) nastupanjem zakonskih smetnji za obavljanje funkcije,
 - 7) iz drugih razloga objektivne prirode.
- (2) Razrješenje direktora Regulatorne agencije vrši se na način i po postupku propisanim za imenovanje.

Član 56.

(Nadležnost Regulatorne agencije)

- (1) U nadležnosti Regulatorne agencije su sljedeći poslovi:
 - a) izdavanje dozvola za obavljanje univerzalne poštanske usluge i donošenje odluka o izmjeni, oduzimanju i prestanku važenja dozvole i vođenje registra o izdatim dozvolama,
 - b) odlučivanje o prijavi za obavljanje ostalih poštanskih usluga i vođenje registra o izdatim prijavama,
 - c) odlučivanje o davanju saglasnosti za zaključivanje ugovora između pružatelja poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini s pružateljima poštanskih usluga drugih zemalja radi poštivanja principa za obavljanje međunarodne univerzalne poštanske usluge (član 67. st. (2) i (3)),

- d) propisivanje pravila obavljanja univerzalne poštanske usluge,
- e) propisivanje pravila o jedinstvenoj tarifi i cijeni za svaku univerzalnu poštansku uslugu na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine,
- f) propisivanje pravila o principima i metodologiji jedinstvenog obračuna između pružatelja univerzalne poštanske usluge, tranzitnih i terminalnih naknada,
- g) propisivanje pravila o izračunu, visini i načinu plaćanja naknade pružatelja poštanskih usluga za obavljanje poslova u području poštanskih usluga,
- h) propisivanje pravila o načinu obavljanja računovodstvenih poslova i obračuna neto troškova pružatelja univerzalne poštanske usluge,
- i) propisivanje pravila o obavljanju inspekcijskog nadzora nad primjenom ovog Zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog Zakona,
- j) propisivanje pravila o rješavanju sporova između korisnika i pružatelja poštanskih usluga,
- k) predlaganje Ministarstvu Pravilnika o poštanskim markama (član 50. stav (4)),
- l) utvrđivanje neto troška pružatelja univerzalne poštanske usluge,
- m) osiguravanje pružatelju univerzalne poštanske usluge transparentan, jedinstven i nediskriminatorski pristup poštanskoj mreži u skladu sa ovim Zakonom,
- n) osiguravanje obavljanja međunarodnog obračuna u skladu sa utvrđenim principima i propisima Svjetske poštanske unije,
- o) davanje saglasnosti na opće uvjete pružatelja univerzalne poštanske usluge i odlučivanje o njihovoj izmjeni, dopuni ili ukidanju,
- p) davanje saglasnosti na cjenovnik pružatelja univerzalne poštanske usluge u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga cjenovnika i odlučivanje o njegovoj izmjeni, dopuni ili ukidanju u skladu sa promjenama na tržištu,
- r) pokretanje postupka provjere vjerodostojnosti obavljenih računovodstvenih poslova, što obuhvata i provedbu revizije, ako postoji osnovana sumnja u postupanje protivno odredbama ovog Zakona, te donošenje odgovarajuće odluke na osnovu provedenog postupka i utvrđenog činjeničnog stanja,
- s) preduzimanje odgovarajućih mjera, primjenjujući principe objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i jednakosti, u cilju osiguranja univerzalne poštanske usluge, zaštite prava korisnika i unaprjeđenja tržišnog natjecanja na tržištu poštanskih usluga,
- t) osnivanje kompenzacijskog fonda otvaranjem posebnog računa kod banke i za njega vođenje posebne računovodstvene evidencije,
- u) vođenje i ažuriranje baze podataka zapisnika, upisnika, finansijskih informacija i statističkih i drugih izvještaja o obavljanju univerzalne poštanske usluge pružatelja poštanskih usluga, koje Agencija prikuplja u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisima donesenih na osnovu ovog Zakona te ih objavljuje na svojoj internetskoj strani,
- v) na svojoj internetskoj stranici redovno objavljivanje podataka, obavijesti i informacija iz područja poštanskih usluga, a naročito pokazatelja razvoja tržišta, u skladu s odredbama ovoga Zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog Zakona,
- z) obavješćavanje Ministarstva o svim promjenama nastalim u skladu sa članom 41. stav (5) ovog Zakona, kao i o drugim promjenama u skladu sa obavezujućim aktima za Bosnu i Hercegovinu u području poštanskih usluga,
- aa) saradivanje sa Ministarstvom, pružateljima poštanskih usluga, relevantnim domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama,
- bb) poslije završetka svake kalendarske godine objavljivanje izvještaja o svom radu, uključujući i finansijski izvještaj i program rada za narednu godinu i, uz pribavljeno mišljenje Ministarstva, njihovo dostavljanje na usvajanje Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine,
- cc) obavljanje i drugih poslova utvrđenih ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog Zakona.

Član 57. (Informiranje)

- (1) Pružatelji poštanskih usluga obavezni su na zahtjev Regulatorne agencije dostaviti u naznačenom vremenskom roku sve tražene finansijske i statističke izvještaje, knjigovodstvene i druge informacije, kao i ugovore sklopljene s korisnicima poštanskih usluga i korisnicima pristupa iz člana 46. ovog Zakona potrebne za obavljanje poslova Regulatorne agencije u skladu sa odredbama ovoga Zakona.
- (2) Regulatorna agencija je obavezna na zahtjev Ministarstva ili drugog nadležnog državnog tijela dostaviti podatke iz stava (1) ovog člana.
- (3) Ako Regulatorna agencija dostavi podatke u smislu stava (2) ovog člana, o tome će obavijestiti pružatelja poštanskih usluga na kojeg se ti podaci odnose.

Član 58.

(Objavljivanje provedbenih propisa i općih akata Regulatorne agencije)

Propisi i opći akti za provedbu ovog Zakona, koji su u nadležnosti Regulatorne agencije u skladu s odredbama ovoga Zakona, objavljuju se u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine i na internetskim stranicama Regulatorne agencije.

POGLAVLJE XIII - KORISNICI POŠTANSKIH USLUGA

Član 59.

(Prava i obaveze korisnika poštanskih usluga)

- (1) Korisnik poštanskih usluga ima pravo i obavezu odabrati onu vrstu poštanske usluge koja odgovara sadržaju, stvarnoj vrijednosti sadržaja poštanske pošiljke i značenju poštanske pošiljke za korisnika poštanskih usluga, a najviše do iznosa utvrđenog u općim uvjetima pružatelja poštanskih usluga.
- (2) Poštanska pošiljka je vlasništvo pošiljatelja sve dok nije uručena primatelju ili drugom ovlaštenom licu, osim kada je zaplijenjena na osnovu odgovarajućih zakonskih propisa.

Član 60.

(Prigovori korisnika poštanskih usluga)

- (1) Ako korisnik poštanskih usluga smatra da poštanska pošiljka nije uručena primatelju, da je usluga djelimično obavljena ili je obavljena sa zakašnjenjem, može pružatelju poštanskih usluga podnijeti pisani prigovor u roku od tri mjeseca od dana predaje poštanske pošiljke u unutrašnjem prometu, odnosno u roku od šest mjeseci u međunarodnom prometu.
- (2) Prigovor zbog oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke primatelj ili drugo ovlašteno lice mora podnijeti odmah po uručenju poštanske pošiljke.
- (3) Prigovor u slučaju iz stava (2) ovog člana može se podnijeti i nakon uručenja pošiljke ako primatelj ili drugo ovlašteno lice priloži dokaz da je oštećenje ili umanjenje sadržaja poštanske pošiljke nastalo prije uručenja.
- (4) Pružatelj poštanskih usluga odlučuje po prigovoru u roku od najviše 30 dana od dana podnošenja prigovora, za usluge u unutrašnjem prometu, i u roku od najviše 60 dana od dana podnošenja prigovora, za usluge u međunarodnom prometu.
- (5) Postupak podnošenja i rješavanja prigovora korisnika poštanskih usluga na obavljanje poštanskih usluga mora biti u skladu s odredbama ovoga Zakona, transparentan, objektivan, nediskriminirajući, jednostavan i javno dostupan svim korisnicima poštanskih usluga uz pristupačnu cijenu.
- (6) Postupak podnošenja i rješavanja prigovora korisnika poštanskih usluga na obavljanje poštanskih usluga čini sastavni dio općih uvjeta pružatelja poštanskih usluga.

Član 61.
(Rješavanje sporova između korisnika i pružatelja poštanskih usluga)

- (1) U slučaju spora između korisnika i pružatelja poštanskih usluga u vezi sa rješavanjem prigovora iz člana 60. ovog Zakona, korisnik može podnijeti Regulatornoj agenciji zahtjev za rješavanje spora u roku od 30 dana od dana prijema odgovora pružatelja poštanskih usluga iz člana 60. stav (4) ovog Zakona.
- (2) U svrhu rješavanja spora, pružatelj poštanskih usluga obavezan je u potpunosti sarađivati sa Regulatornom agencijom.
- (3) Regulatorna agencija odlučuje u skladu sa Zakonom o upravnom postupku.
- (4) Regulatorna agencija rješava sporove iz stava (1) ovog člana na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način te redovno objavljuje podatke o sporovima, vodeći računa o povjerljivosti ličnih podataka i tajnosti poslovnih podataka.
- (5) Izvještaj o rješavanju sporova iz stava (1) ovog člana u postupcima pred Regulatornom agencijom sastavni je dio godišnjeg izvještaja o radu Regulatorne agencije.

POGLAVLJE XIV - ZAŠTITA KORISNIKA I ODGOVORNOST PRUŽATELJA POŠTANSKIH USLUGA

Član 62.
(Odgovornost)

- (1) U unutrašnjem prometu pružatelj poštanskih usluga odgovara:
 - a) za gubitak, oštećenje poštanske pošiljke i/ili umanjeње njenog sadržaja,
 - b) za prekoračenje roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke,
 - c) u slučaju kada nije obavio ili je djelimično obavio uslugu, osim u slučaju više sile.
- (2) U međunarodnom prometu pružatelj poštanskih usluga odgovara u granicama utvrđenim aktima Svjetske poštanske unije i međunarodnim ugovorima.
- (3) Pružatelj poštanskih usluga nije odgovoran u sljedećim slučajevima:
 - a) kada dokaže da se događaji iz stava (1) ovog člana nisu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, te da je šteta nastupila uslijed više sile,
 - b) kada se radi o poštanskim pošiljkama čiji je sadržaj zabranjen,
 - c) kada je šteta uzrokovana time što pošiljatelj nije pakirao pošiljku na način da osigura njen sadržaj ili se nije koristio odgovarajućom ponuđenom uslugom pružatelja poštanskih usluga,
 - d) kada se dokaže da je prijenos poštanske pošiljke obavljen u skladu sa propisima,
 - e) kada se dokaže da je pošiljka prilikom uručenja predata na propisan način i u ispravnom stanju, u skladu sa ovim Zakonom i općim uvjetima pružatelja poštanskih usluga.

Član 63.
(Zaštita korisnika i naknada štete u unutrašnjem i međunarodnom prometu)

- (1) Ukoliko je prigovor iz člana 60. ovog Zakona osnovan, pošiljatelj, primatelj ili drugo ovlašteno lice može, u roku od 30 dana od dana prijema rješenja po prigovoru, pružatelju poštanskih usluga podnijeti zahtjev za naknadu štete.
- (2) Pružatelj poštanskih usluga obavezan je pošiljatelju ili drugom ovlaštenom licu isplatiti naknadu štete za pošiljke u unutrašnjem prometu, i to:
 - a) za gubitak, potpuno oštećenje ili umanjeње sadržaja preporučene pošiljke u visini peterostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge, a za osigurane pošiljke u visini iznosa označene vrijednosti,
 - b) za djelimično oštećenje ili umanjeње sadržaja preporučene pošiljke u iznosu koji odgovara stvarnoj vrijednosti oštećenog ili umanjeњog sadržaja pošiljke, a najviše do peterostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge, a za osigurane pošiljke u iznosu koji odgovara

stvarnoj vrijednosti oštećenog ili umanjenog sadržaja pošiljke, a najviše do označene vrijednosti,

- c) za prekoračenje roka prijenosa i uručenja pošiljke u visini trostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge.
- (3) U slučajevima iz stava (2) ovog člana pružatelj poštanskih usluga obavezan je, osim naknade, vratiti i iznos naplaćene cijene poštanske usluge za potraživanje, kao i iznos naplaćene cijene poštanske usluge, pri čemu se ne vraća onaj dio cijene poštanske usluge koji je naplaćen za označenu vrijednost na osiguranim pošiljkama.
- (4) Osim iznosa naknade štete i vraćanja cijene poštanske usluge, pružatelj poštanskih usluga obavezan je pošiljatelju ili drugom ovlaštenom licu isplatiti i zakonske zatezne kamate, računajući od dana podnošenja zahtjeva za naknadu štete.
- (5) Ako pružatelj poštanskih usluga ne isplati pošiljatelju ili drugom ovlaštenom licu naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava (1) ovog člana, pošiljatelj ili drugo ovlašteno lice naknadu štete može ostvariti sudskim putem.
- (6) Kada poštanska usluga nije obavljena, pružatelj poštanskih usluga obavezan je vratiti naplaćenu cijenu poštanske usluge.
- (7) Ako se izgubljena pošiljka ili njen dio pronađe nakon isplate naknade štete, pružatelj poštanskih usluga obavezan je o tome izvijestiti pošiljatelja ili drugo ovlašteno lice.
- (8) Ako pošiljatelj ili drugo ovlašteno lice zahtijeva uručenje naknadno pronađene pošiljke, obavezno je vratiti iznos primljene naknade štete, a u protivnom, pružatelj poštanskih usluga ima pravo uništiti pošiljku ili prodati njen sadržaj.
- (9) Pružatelj poštanskih usluga svojim općim uvjetima uređuje naknadu štete za poštanske pošiljke i usluge koje nisu obuhvaćene odredbama ovoga člana i u slučajevima iz člana 62. ovog Zakona.
- (10) Na naknadu štete u međunarodnom prometu primjenjuju se akti Svjetske poštanske unije.

Član 64. (Zastara potraživanja)

- (1) Potraživanja pružatelja poštanskih usluga i korisnika poštanskih usluga zastarijevaju istekom roka od šest mjeseci u unutrašnjem prometu, odnosno dvanaest mjeseci u međunarodnom prometu.
- (2) Zastara iz stava (1) ovog člana počinje teći:
 - a) za potraživanja zbog manje ili više naplaćene cijene poštanske usluge ili drugih troškova - od dana plaćanja,
 - b) za potraživanja zbog djelimičnog gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke, ili zbog prekoračenja roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke - od dana uručenja poštanske pošiljke,
 - c) za potraživanja zbog gubitka poštanske pošiljke - nakon 30 dana od dana isteka roka za uručenje poštanske pošiljke,
 - d) u svim drugim slučajevima potraživanja - od dana kada su stečeni uvjeti za potraživanje.
- (3) Zastara se prekida kada se pružatelju poštanskih usluga dostavi zahtjev za isplatu potraživanja u pisanom obliku, te počinje iznova teći kada je podnositelju zahtjeva ili drugom ovlaštenom licu dostavljen pisani odgovor na taj zahtjev i kada su mu vraćene isprave priložene uz taj zahtjev.
- (4) Zastara ne može nastupiti prije isteka roka od 30 dana od dana primitka odgovora pružatelja poštanskih usluga na zahtjev za potraživanje naknade štete.
- (5) Naknadni zahtjevi po istom predmetu ne prekidaju zastaru.

POGLAVLJE XV - ORGANIZACIJA POŠTANSKOG PROMETA

Član 65.

(Obavljanje poštanskih usluga između pružatelja univerzalne poštanske usluge)

- (1) Pružatelji poštanskih usluga obavezni su da:
 - a) prijenos poštanskih pošiljaka primljenih od bilo kojeg drugog pružatelja poštanskih usluga na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine tretiraju na potpuno jednak način kao i prijenos poštanskih pošiljaka povjerenih od bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica u Bosni i Hercegovini,
 - b) poštuju i primjenjuju standarde i identifikacione oznake države Bosne i Hercegovine u domaćem i međunarodnom prometu, u skladu sa Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge,
 - c) informacije o općim uvjetima i cijenama objave najmanje sedam dana prije njihove provedbe na svojoj internetskoj strani i u prostorijama namijenjenim za rad sa korisnicima.
- (2) Pružatelji univerzalne poštanske usluge obavezni su da najmanje jednom godišnje objave detaljne i ažurirane informacije o individualnim karakteristikama i kvalitetu univerzalne poštanske usluge.
- (3) Izvještaj o primjeni odredaba st. (1) i (2) ovog člana Regulatorna agencija dostavlja Ministarstvu, najmanje jednom godišnje.
- (4) Pružatelji poštanskih usluga mogu zaključivati bilateralne i multilateralne sporazume uz saglasnost Regulatorne agencije.

Član 66.

(Obavljanje poštanskih usluga između entiteta i Brčko distrikta)

- (1) Prijenos poštanskih pošiljaka između entiteta i Brčko distrikta tretira se kao unutrašnji promet u obavljanju poštanskih usluga i ne može se ograničavati administrativnim mjerama.
- (2) Pružatelji poštanskih usluga, uz saglasnost Regulatorne agencije, usaglašavaju načine i pravce poštanske razmjene i kvalitet rokova prijenosa, poštujući principe ekonomičnosti, efikasnosti i sigurnosti.

Član 67.

(Obavljanje međunarodnih poštanskih usluga)

- (1) Međunarodne poštanske usluge obavljaju se u skladu sa odredbama ovog Zakona, odredbama Svjetske poštanske unije i sporazumima koji su obavezujući za Bosnu i Hercegovinu, prema utvrđenim pravcima prijevoza i zaključenim ugovorima između pružatelja poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini s pružateljima poštanskih usluga drugih zemalja.
- (2) U cilju osiguranja obavljanja međunarodne univerzalne poštanske usluge, pružatelji univerzalne poštanske usluge obavezni su poštivati sljedeće principe:
 - a) minimalne terminalne naknade moraju se utvrditi u odnosu na troškove obrade i dostave dolazne međunarodne pošte,
 - b) iznosi naknade moraju biti vezani uz postignuti kvalitet usluga,
 - c) terminalne naknade moraju biti jednake i dostupne.
- (3) Provedba principa iz stava (2) ovog člana uključuje zaključivanje ugovora između pružatelja poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini s pružateljima poštanskih usluga drugih zemalja, na koji Regulatorna agencija daje saglasnost.

POGLAVLJE XVI - INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 68.

(Obavljanje poslova inspekcijskog nadzora)

- (1) Regulatorna agencija obavlja inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovog Zakona, podzakonskih akata, akata Svjetske poštanske unije te drugih međunarodnih ugovora iz područja poštanskih usluga.
- (2) Inspekcijski nadzor iz stava (1) ovog člana provode poštanski inspektori koji su ovlašteni zaposlenici Regulatorne agencije, na način uređen Zakonom o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09), ovim Zakonom i pravilnikom koji donosi Regulatorna agencija.
- (3) Direktor Regulatorne agencije, kada to potreba službe zahtjeva, može rješenjem ovlastiti i drugog uposlenika Regulatorne agencije, koji ima odgovarajuću stručnu spremu, da izvrši određene poslove inspekcijskog nadzora, odnosno poštanskom inspektoru pomaže u obavljanju inspekcijskog nadzora.
- (4) Opis poslova i opći i posebni uvjeti koje moraju ispunjavati poštanski inspektori uređuju se aktom o unutrašnjoj organizaciji Regulatorne agencije.
- (5) Inspektor ima iskaznicu, kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlasti, čiji oblik i sadržaj propisuje Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine i koju izdaje Regulatorna agencija.

Član 69. **(Odgovornost poštanskog inspektora)**

Inspektor je u obavljanju inspekcijskog nadzora odgovoran ako propusti preduzeti, odnosno odrediti mjere ili radnje koje je prema ovome Zakonu ili propisima donesenim na osnovu ovog Zakona bio obavezan preduzeti ili odrediti, ako prekorači svoje propisane ovlasti, ako ne donese rješenje u skladu s odredbama ovoga Zakona, ako ne predloži Regulatornoj agenciji podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu ili ne izda prekršajni nalog u skladu s odredbama ovoga Zakona i Zakona o prekršajima („Sl. glasnik BiH“, br.41/07 i 18/12), odnosno ne obavijesti nadležna državna tijela o utvrđenim nedostacima.

Član 70. **(Ovlasti poštanskog inspektora)**

- (1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten voditi i preduzimati sve mjere i radnje u skladu sa odredbama ovog Zakona i podzakonskim aktima, a naročito:
 - a) neposredno pregledati poslovne prostorije i druge objekte, gradilišta i zemljišta te se koristiti tehničkim sredstvima i opremom nadziranog lica u svrhu obavljanja inspekcijskog nadzora,
 - b) zatražiti i izvršiti neposredan uvid u isprave na osnovu kojih može utvrditi identitet nadziranog lica, kao i drugih lica prisutnih inspekcijskom nadzoru,
 - c) pregledati poslovnu dokumentaciju, opremu i druge stvari koje omogućavaju uvid u poslovanje nadziranog lica u vezi s primjenom ovoga Zakona,
 - d) uzimati izjave od odgovornih lica radi pribavljanja dokaza o činjenicama koje se ne mogu direktno utvrditi, kao i od drugih lica prisutnih inspekcijskom nadzoru, te saslušati pojedina lica u upravnom postupku,
 - e) zatražiti pisanim putem od nadziranog lica tačne i potpune podatke i dokumentaciju potrebnu radi provedbe inspekcijskog nadzora,
 - f) izdati naredbu za uklanjanje nepravilnosti, nedostataka ili propusta utvrđenih inspekcijskim nadzorom, odnosno izdati naredbu za usklađivanje obavljanja poštanskih usluga s odredbama ovog Zakona i podzakonskih akata,
 - g) zatražiti pisani izvještaj nadziranog lica o preduzetim mjerama i radnjama naređenim u inspekcijskom nadzoru,
 - h) privremeno zabraniti obavljanje poštanskih usluga koje se obavljaju bez propisane odluke ili prijave,
 - i) predložiti Regulatornoj agenciji podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu u skladu sa Zakonom o prekršajima („Sl. glasnik BiH“, br.41/07 i 18/12) ili izdati prekršajni nalog kojim može izreći novčanu kaznu u iznosu propisanom ovim Zakonom.

- j) izdati naredbu za preduzimanje drugih mjera i preduzimati druge radnje u svrhu obavljanja inspekcijskog nadzora.
- (2) Inspektor je obavezan s podacima, za koje nadzirano lice dokaže da su poslovna tajna, postupati u skladu s propisanim uvjetima za njihovo čuvanje.
- (3) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor može, do donošenja sudske presude, privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom postupku, što se unosi u zapisnik o inspekcijskom pregledu, o čemu inspektor izdaje potvrdu s tačnim podacima o oduzetoj dokumentaciji i predmetima.
- (4) Ako inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora ili na osnovu izvještaja drugog lica ovlaštenog za provođenje inspekcijskog nadzora ili na osnovu izvještaja drugog nadležnog tijela utvrdi povredu odredaba ovog Zakona ili podzakonskih akata, obavezan je donijeti rješenje o preduzetoj mjeri iz stava (1) ovog člana najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka inspekcijskog nadzora ili zaprimanja izvještaja sa utvrđenim činjenicama presudnim za donošenje rješenja.

Član 71. **(Obaveze nadziranih lica)**

Sva nadzirana lica obavezna su inspektoru omogućiti provedbu inspekcijskog nadzora te osigurati dostupnost svih potrebnih podataka, dokumentacije, pripadajuće infrastrukture, opreme i drugih tehničkih sredstava i osigurati uvjete za neometano obavljanje inspekcijskog nadzora.

POGLAVLJE XVII - KAZNE NE ODREDBE

Član 72. **(Prekršaji)**

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 50.000,00 konvertibilnih maraka kaznit će se za prekršaj pravno lice:
 - a) ako obavlja poštanske usluge bez odluke ili izvoda iz registra, ili obavlja poštanske usluge u suprotnosti sa uvjetima navedenima u odluci ili izvodu iz registra (čl. 15., 21.),
 - b) ako obavlja poštanske usluge koje nisu navedene u odluci ili izvodu iz registra (čl. 15., 21.),
 - c) ako primjenjuje cijene za poštanske usluge protivno odredbama ovoga Zakona (čl. 38., 39.),
 - d) ako ne obavlja računovodstveno razdvajanje na propisan način (čl. 40., 41),
 - e) ako ne osigura kvalitet obavljanja univerzalne poštanske usluge (član 36. stav (1)),
 - f) ako ne obavi mjerenje kvalitete obavljanja univerzalne poštanske usluge (član 37.),
 - g) ako ne uplati doprinos u kompenzacijski fond (član 44. stav (1)),
 - h) ako ne omogući pristup mreži na način i uz uvjete određene ovim Zakonom (čl. 46., 47.),
 - i) ako obavlja poštanske usluge u suprotnosti sa odredbama članova 65., 66. i 67. ovog Zakona,
 - j) ako ne obavlja poštanske usluge na način i uz uvjete propisane ovim Zakonom ili propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana može se kazniti i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 10.000,00 konvertibilnih maraka.
- (3) Ako prekršaj iz stava (1) ovog člana počini fizičko lice, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 10.000,00 konvertibilnih maraka.
- (4) Imovinska korist ostvarena prekršajem iz stava (1) tačke a) do e) ovog člana oduzet će se rješenjem kojim je utvrđeno počinjenje tog prekršaja.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 25.000,00 konvertibilnih maraka kaznit će se za prekršaj pravno lice:
 - a) ako ne plaća godišnju naknadu u skladu sa članom 53. ovoga Zakona,
 - b) ako ne donese opće uvjete propisane članom 26. ovoga Zakona,

- c) ako poštanskom inspektor onemogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora ili mu ne dostavi podatke ili dokumentaciju u određenom roku, ili mu dostavi netačne ili nepotpune podatke ili dokumentaciju (član 70.),
 - d) ako obavlja poslove izdavanja poštanskih maraka protivno odredbama ovog Zakona ili podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog Zakona (član 50.),
 - e) ako sa poštanskim pošiljkama ne postupa u skladu sa odredbama člana 29. i čl. 31. do 34. ovog Zakona,
 - f) ako ne postupa u skladu sa članom 57. ovog Zakona,
 - g) ako ne sarađuje sa Regulatornom agencijom u postupku rješavanja spora (član 61. stav (2)) ovog Zakona.
- (6) Za prekršaj iz stava (5) ovog člana može se kazniti i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 5.000,00 konvertibilnih maraka.
 - (7) Ako prekršaj iz stava (5) ovog člana počini fizičko lice, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 5.000,00 konvertibilnih maraka.
 - (8) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 500,00 konvertibilnih maraka kaznit će se za prekršaj pravno lice, odnosno fizičko lice u iznosu od 50,00 do 200,00 konvertibilnih maraka, ako ne postavi ili ne održava kućni sandučić (član 35.).
 - (9) Za prekršaj iz stava (8) ovog člana može se kazniti i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 500,00 konvertibilnih maraka.

Član 73. **(Zastara prekršajnog postupak)**

Prekršajni postupak ne može se pokrenuti nakon isteka roka određenog članom 22. Zakona o prekršajima („Sl. glasnik BiH“, br. 41/07 i 18/12).

DIO TREĆI

POGLAVLJE I - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 74. **(Provedbeni propisi i započeti postupci)**

- (1) Do stupanja na snagu propisa koji se donose na osnovu ovog Zakona, u dijelu koji nije u suprotnosti sa ovim Zakonom ostaju na snazi: Statut Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 92/07); Pravilnik o izdavanju licenci za obavljanje poštanskih usluga („Službeni glasnik BiH“, broj 43/09); Odluka o visini troškova za izdavanje licenci i visini godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga („Službeni glasnik BiH“, broj 43/09); Odluka o načinu provjere znanja kandidata koji se primaju u radni odnos u Agenciji za poštanski promet Bosne i Hercegovine i izboru kandidata („Službeni glasnik BiH“, broj 32/10); Odluka o načinu predstavljanja javnih poštanskih operatera iz Bosne i Hercegovine u tijelima svjetske poštanske unije („Službeni glasnik BiH“, broj 43/10); Odluka o utvrđivanju osnovnih kriterija za davanje saglasnosti Agenciji za poštanski promet Bosne i Hercegovine radi obavljanja dijela poslova iz svoje nadležnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 50/10); Opći uvjeti za obavljanje poštanskih usluga („Službeni glasnik BiH“, broj 102/10); Metodologija za obračun troškova završne faze u međuoperatorskom poštanskom prometu i terminalnih i tranzitnih troškova u međunarodnom poštanskom prometu („Službeni glasnik BiH“, broj 52/11); Odluka o jedinstvenoj tarifnoj politici za rezervisane poštanske usluge na području Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 59/11); Uputstvo za prijenos i uručenje sudskih pisama putem javnih poštanskih operatera („Službeni glasnik BiH“, broj 20/12); Odluka o izmjenama i dopunama metodologije za obračun troškova završne faze u

međuooperatorskom poštanskom prometu i terminalnih i tranzitnih troškova u međunarodnom poštanskom prometu ("Službeni glasnik BiH", broj 21/12).

- (1) Već započeti postupci okončat će se u skladu sa odredbama Zakona o poštama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 33/05).

Član 75.
(Usklađivanje)

Svi propisi u Bosni i Hercegovini koji se odnose na oblast pošta i poštanskih usluga obavezno se usklađuju sa odredbama ovog Zakona, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 76.
(Prestanak važenja Zakona)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o poštama ("Službeni glasnik BiH", broj 33/05).

Član 77.
(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj _____/13
_____ 2013. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE NACRTA ZAKONA O POŠTANSKIM USLUGAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Relevantni zakon o poštanskim uslugama u Bosni i Hercegovini je Zakon o poštama iz 2005. godine, objavljen u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, broj 33/05.

Zbog nedosljednosti pravnih rješenja, provedba ovog Zakona je veoma teška jer nedosljednost postojećih odredaba predstavlja smetnju u njegovoj primjeni. Osnovni problem predstavljaju nejasna poglavlja, uz nepostojanje stvarnog mehanizma za provedbu ovog Zakona te neusklađenost sa uvjetima iz „poštanske direktive“.

Osnovni cilj izrade novog Zakona je usklađivanje ove oblasti sa zakonodavstvom Evropske unije, što je i obaveza iz Pododbora za unutrašnje tržište.

Također, novi Zakon se donosi i radi omogućavanja ispunjenja preuzetih obaveza Bosne i Hercegovine u skladu sa prijedlozima i zaključcima Evropske komisije i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, a koje se odnose na ispunjenje uvjeta iz Privremenog sporazuma i Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u oblasti pružanja usluga i liberalizacije tržišta.

Donošenje novog Zakona o poštanskim uslugama Bosne i Hercegovine, koji će biti usklađen sa EU zakonodavstvom (djelimično, jer će usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije biti nastavljeno izradom podzakonskih akata), jedan je od uvjeta za potpisivanje Sporazuma sa Svjetskom trgovinskom organizacijom.

Nažalost, Bosna i Hercegovina još uvijek nema *Strategiju razvoja tržišta poštanskih usluga* koja bi predstavljala temeljni dokument za određivanje načela i smjernica razvoja tržišta poštanskih usluga, te državnih prioriteta za razvoj poštanskih usluga.

Glavni razlog nepostojanja ove Strategije na državnom nivou jeste nepostojanje finansijskih sredstava za njeno donošenje, a bez Strategije veoma je teško govoriti o dinamici daljnje postepene liberalizacije tržišta poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini.

Bosna i Hercegovina tako nema plana niti pripreme za liberalizaciju tržišta poštanskih usluga, što usporava i pripremu javnih operatera za potpunu liberalizaciju tržišta.

Kako bi se, s jedne strane, ublažile posljedice nepostojanja Strategije, a s druge ispunili zahtjevi i preporuke Evropske unije za usklađivanjem normativnih rješenja sa zakonodavstvom EU, pristupilo se izradi novog Zakona o poštanskim uslugama Bosne i Hercegovine.

Ovim Zakonom omogućava se poboljšanje i unaprjeđenje cjelokupnog tržišta poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini, na način da se usklađivanjem sa zakonodavstvom Evropske unije stvaraju uvjeti za uspostavu postepene liberalizacije tržišta poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini.

Nacrtom zakona o poštanskim uslugama Bosne i Hercegovine vrši se usklađivanje sa:

- Direktivom 97/67/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 15. decembra 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutrašnjeg tržišta poštanskih usluga Zajednice i poboljšanju kvalitete usluga (Prva poštanska direktiva),
- Direktivom 2002/39/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. juna 2002. kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 97/67/EZ u pogledu daljnjeg otvaranja poštanskih usluga tržišnom natjecanju na nivou Zajednice (Druga poštanska direktiva),
- Direktivom 2008/06/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. februara 2008. kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 97/67/EZ u vezi sa potpunim razvojem unutrašnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici (Treća poštanska direktiva).

Zakon je urađen u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 11/05) i sastoji se od tri dijela.

PRVI DIO sadrži jedno poglavlje (od člana 1. do člana 5.)

Poglavlje I - Uvodne odredbe

Ovim poglavljem određen je sadržaj Zakona, utvrđen obim i odnos prema posebnim zakonima vezanim za tržišno natjecanje, drugačiji način uručivanja određenih poštanskih pošiljaka, carine i devizno poslovanje, pravo naplate iznosa cijene poštanskih usluga te način dostave opasnih tvari, definirani su izrazi koji se koriste u tekstu Zakona, po abecednom redu, utvrđeno je da je obavljanje univerzalne poštanske usluge od javnog interesa za Bosnu i Hercegovinu te su definirane obaveze pružatelja univerzalne poštanske usluge u slučaju štrajka.

Ovo poglavlje je *usklađeno sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju prava i obaveze države da obavljanje univerzalne poštanske usluge proglasi uslugom od javnog interesa, pri čemu se osigurava dostupnost i kontinuitet u njenom obavljanju, osim u slučaju više sile.

DRUGI DIO sadrži sedamnaest poglavlja, od člana 6. do člana 73., kako slijedi:

Poglavlje I - Nadležna državna tijela (od člana 6. do člana 8.)

Ovim poglavljem definiran je obim obaveza nadležnih državnih tijela između Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine te Regulatorne agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine.

Propisano je da je protiv odluka i drugih upravnih akata Regulatorne agencije dopuštena žalba Žalbenom vijeću pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, koja ne odlaže izvršenje.

Odluka Žalbenog vijeća je konačna u upravnom postupku i protiv iste može se pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Ovo poglavlje je *usklađeno sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura dostupnost i kontinuitet u obavljanju univerzalne poštanske usluge te da osigura uspostavljanje regulatorne funkcije i nezavisnost regulatornog tijela na tržištu poštanskih usluga. Smanjen je utjecaj državnih tijela na obavljanje poštanskih usluga, iz čega proizilazi jasna institucionalna razlika između nadležnosti Ministarstva i Agencije, čime je dodatno osigurana nezavisnost regulatora.

Ispunjena je obaveza države da osigura pravo ulaganja žalbe žalbenom tijelu koje je nezavisno od uključenih strana.

Poglavlje II - Poštanske usluge (od člana 9. do člana 13.)

Ovim poglavljem definirana je podjela poštanskih usluga na univerzalnu uslugu i ostale poštanske usluge.

Određene su vrste poštanskih usluga koje spadaju u univerzalnu uslugu te dostupnost i način njihovog obavljanja u skladu sa tačkama 3. i 4. člana 1. Treće poštanske direktive. Ovu uslugu u pravilu pružaju ovlašteni pružatelji, ali i drugi pružatelji koji ispunjavaju uvjete za dobijanje dozvole.

Definiran je pojam rezervirane poštanske usluge te su utvrđeni limiti po masi i cijeni, u skladu sa Prvom, odnosno Drugom poštanskom direktivom. U odnosu na sadašnje zakonsko rješenje limit po masi smanjen je sa 1000 na 350 grama, a limit po cijeni sa deset na dva i po puta uvećanog iznosa u odnosu na cijenu prve stope mase pismonosne pošiljke najbrže kategorije. Pružatelji univerzalne poštanske usluge ovlašteni su da, osim pružanja univerzalne poštanske usluge, pružaju i rezervirane poštanske usluge.

Određene su vrste poštanskih usluga koje spadaju u ostale poštanske usluge, čime je definirano da su to one usluge koje ne spadaju u univerzalnu poštansku uslugu. Ove usluge su slobodne na tržištu i ostavljaju mogućnost obavljanja drugih usluga koje se pojave na tržištu (novčane usluge, elektronska saopćenja, hibridna pošta...). Obavljanje ovih usluga ne podliježe nikakvom posebnom ovlaštenju ili odobrenju, osim registraciji.

Ovo poglavlje, *kada su u pitanju univerzalna poštanska usluga i ostale poštanske usluge, je usklađeno sa Trećom poštanskom direktivom*, obzirom da je ovom direktivom definirana jasna razlika između univerzalne poštanske usluge i ostalih poštanskih usluga, pri čemu je univerzalna poštanska usluga i njena održivost obaveza države.

Kada je u pitanju rezervirana poštanska usluga, njeni limiti po masi i cijeni su usklađeni sa Prvom, odnosno Drugom poštanskom direktivom. Drugom poštanskom direktivom utvrđeni su rokovi za ograničenje mase na 100, odnosno 50 grama, pri čemu se ta ograničenja ne primjenjuju ako je cijena jednaka ili veća od trostrukog iznosa, odnosno iznosa koji je dva i po puta veći od cijene prve stope mase pismonosne pošiljke najbrže kategorije. Što se tiče usklađivanja sa Trećom direktivom, odnosno ukidanja rezerviranog područja, može se zaključiti da će zbog nepostojanja Strategije, pa samim tim ni vremenske dinamike za daljnju postepenu liberalizaciju tržišta poštanskih usluga, rezervirano područje u Bosni i Hercegovini biti ukinuto u skladu sa rokovima iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Poglavlje III - Uvjeti za obavljanje poštanskih usluga (od člana 14. do člana 25.)

Ovim poglavljem definirani su uvjeti za obavljanje poštanskih usluga te propisi kojima se ovi uvjeti uređuju.

Određeno je da univerzalnu poštansku uslugu može obavljati javni ili privatni pružatelj poštanskih usluga koji posjeduje dozvolu za njihovo obavljanje koju izdaje Regulatorna agencija, dok ostale poštanske usluge može obavljati javni ili privatni pružatelj poštanskih usluga kojem na osnovu podnesene prijave Regulatorna agencija izdaje izvod iz registra. Regulatorna agencija vodi registar izdatih dozvola i izvoda po prijavi te iste izdaje ako su ispunjeni uvjeti za njihovo izdavanje. Definiran je period važenja dozvole, kao i izvoda, način njihove izmjene, o čemu pisanim putem obavještava pružatelja univerzalne poštanske usluge, sadržaj dozvole, sadržaj registra, razlozi za oduzimanje dozvole, kao i prestanak njenog važenja te razlozi za brisanje iz registra.

Ovo poglavlje *je usklađeno sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura uvjete kojima se uređuje obavljanje poštanskih usluga.

Poglavlje IV - Opći uvjeti pružatelja poštanskih usluga (od člana 26. do člana 28.)

Ovim poglavljem propisana je obaveza donošenja općih uvjeta za obavljanje poštanskih usluga u unutrašnjem i/ili međunarodnom prometu za sve pružatelje poštanskih usluga te njihov sadržaj, kao i obaveza njihovog dostavljanja Agenciji, najmanje 15 dana prije početka njihove primjene.

Također, propisana je obaveza objavljivanja općih uvjeta za obavljanje poštanskih usluga na internetskim stranicama pružatelja poštanskih usluga i u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine,

najmanje osam dana prije početka njihove primjene, te obaveza njihove objave i u prostoru namijenjenom korisnicima usluga, kao i davanje na uvid na zahtjev korisnika.

Ovo poglavlje je usklađeno sa *Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura uvjete na osnovu kojih će se usluge obavljati bez diskriminacije, koji će biti u skladu sa potrebama korisnika te omogućiti korisnicima i pružateljima detaljne i ažurne informacije o uslugama, cijenama i nivou standarda kvaliteta usluge.

Poglavljje V - Poštanske pošiljke (od člana 29. do 35.)

Ovim poglavljem utvrđen je sadržaj poštanskih pošiljaka čije je slanje zabranjeno. Određena je obaveza pošiljatelja o načinu pakovanja i uručjenja poštanske pošiljke. Utvrđeni su uvjeti pod kojima se poštanska pošiljka može otvoriti te obaveza pružatelja poštanskih usluga o postupanju u skladu s carinskim propisima i propisima o deviznom poslovanju ako poštanska pošiljka u međunarodnom prometu podliježe carinskom i deviznom pregledu. Propisana je obaveza pružatelja poštanskih usluga o osiguranju tajnosti poštanskih pošiljaka, kao i sigurnosti ličnih podataka. Također, propisana je obaveza postavljanja i održavanja kućnog sandučića.

Ovo poglavlje je usklađeno sa *Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura osnovne zahtjeve koji se odnose na povjerljivost, sigurnost i zaštitu ličnih podataka.

Poglavljje VI - Kvalitet obavljanja univerzalne poštanske usluge (čl. 36. i 37.)

Ovim poglavljem propisani su standardi kvaliteta u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom prometu sa rokovima uručjenja i izuzećima iz tih rokova, te je određeno da Agencije na osnovu obrazloženog zahtjeva pružatelja univerzalne poštanske usluge odredi i druga odstupanja od rokova, koja su vezana uz iznimnu nepristupačnost pojedinih područja, slabu prometnu povezanost i u drugim slučajevima u skladu s Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge.

Također je propisana obaveza pružatelja univerzalne poštanske usluge da svake kalendarske godine obavi mjerenje kvaliteta prijenosa poštanskih pošiljaka radi utvrđivanja postotka uručenih pošiljaka i drugih podataka koji određuju kvalitet obavljanja univerzalne poštanske usluge. Propisano je da ovo mjerenje obavlja nezavisno tijelo koje odredi Regulatorna agencija, na način utvrđen Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine. Propisana je obaveza pružatelja univerzalne poštanske usluge da dostavi godišnji izvještaj o kvaliteti obavljanja univerzalne poštanske usluge Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu te obaveza objave ovog izvještaja na internetskoj strani pružatelja najkasnije do 31. maja tekuće godine za prethodnu godinu.

Ovo poglavlje je usklađeno sa *Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura utvrđivanje i objavu standarda kvaliteta univerzalne poštanske usluge kako bi se zajamčila kvaliteta poštanskih usluga.

Poglavljje VII - Tarifni principi (čl. 38. i 39.)

Ovim poglavljem utvrđeni su opći principi po kojima su tarife i cijene jednake i dostupne, pod jednakim uvjetima, svim građanima Bosne i Hercegovine, zasnovane na stvarno potrebnim troškovima za učinkovito obavljanje univerzalne poštanske usluge, besplatne za pojedine vrste usluga koje koriste slijepa i slabovidna lica. Propisano je da pružatelj univerzalne poštanske usluge može odobriti popust korisnicima koji šalju veći broj pošiljaka, uz uvjet da je takav popust predviđen cjenovnikom poštanskih usluga i da se primjenjuje na jednak i dostupan način na sve korisnike koji šalju pošiljke pod istim uvjetima.

Propisano je da se cijene poštanskih usluga naplaćuju prema cjenovniku poštanskih usluga koji je pružatelj poštanskih usluga obavezan dostaviti Agenciji na saglasnost najkasnije do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu te ga javno objaviti i istaknuti u prostorijama namijenjenim korisnicima poštanskih usluga i dati na uvid na zahtjev korisnika.

Utvrđeno je da cijene poštanskih usluga ne smiju sadržavati dodatne iznose koje bi davatelj poštanskih usluga odredio isključivo na osnovu svoje značajne tržišne snage na tržištu poštanskih usluga te se ne smiju određivati ispod jedinične cijene koštanja s namjerom preuzimanja ili zadržavanja te snage. Bliže odredbe o načinu utvrđivanja cijene i plaćanja uređuju se općim uvjetima pružatelja poštanskih usluga na tržištu poštanskih usluga.

Ovo poglavlje je *uskladen sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura da su tarife i cijene za svaku uslugu u skladu sa općim principima jednakosti i dostupnosti.

Poglavljje VIII - Računovodstveni poslovi pružatelja poštanskih usluga (čl. 40. i 41.)

Ovim poglavljem propisani su računovodstveni poslovi pružatelja poštanskih usluga, na način da pružatelj poštanskih usluga, bez obzira koju vrstu usluge pruža ili koju vrstu poslovne aktivnosti obavlja, mora obavljati računovodstveno razdvajanje tako da se mogu utvrditi prihodi razdvojeni po svim poštanskim uslugama, odnosno po svim poslovnim aktivnostima.

Propisano je da se prihodima od obavljanja rezerviranih usluga ne smije subvencionirati obavljanje ostalih poštanskih usluga ili drugih djelatnosti.

Također, propisano je da je pružatelj univerzalne poštanske usluge dužan voditi odvojeno računovodstvo unutar svojih internih računovodstvenih sistema kako bi se jasno razlikovala svaka usluga i svaki proizvod koji su dio univerzalne poštanske usluge i oni koji to nisu, pri čemu se računovodstveno razdvajanje obavlja na osnovu stvarnih i objektivno uspostavljenih principa troškovnog računovodstva i kao takvo služi za izračun neto troška univerzalne poštanske usluge.

Utvrđeno je da se računovodstvenim razdvajanjem troškovi raspoređuju na troškove koji se mogu direktno pripisati određenoj usluzi ili proizvodu i na zajedničke troškove koji se ne mogu direktno pripisati određenoj usluzi ili proizvodu. U slučaju zajedničkih troškova određeni su načini njihovog raspoređivanja koji se odnose na raspoređivanje na osnovu direktne analize nastanka samih troškova, kada je to moguće, a kada nije, raspoređivanje se vrši na osnovu indirektne povezanosti s drugom troškovnom kategorijom ili grupom troškovnih kategorija za koje je moguć direktan prijenos ili raspodjela, pri čemu je indirektna povezanost zasnovana na sličnim troškovnim strukturama. Ako ni direktnim ni indirektnim mjerama nije moguće raspodijeliti troškove, troškovna kategorija raspoređuje se na osnovu općeg faktora raspodjele koji se izračunava pomoću koeficijenta svih izdataka koji su direktno ili indirektno pripisani ili dodijeljeni svakoj od univerzalnih poštanskih usluga i ostalim poštanskim uslugama. Mogu se primijeniti i drugi načini troškovnog razdvajanja, samo ako su u skladu sa obavezom računovodstvenog razdvajanja i nakon što ih je odobrila Regulatorna agencija.

Ovo poglavlje je *uskladen sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura vođenje odvojenog računovodstva, kao i načine raspoređivanja troškova.

Poglavljje IX - Finansiranje neto troška univerzalne poštanske usluge (čl. 42. do 45.)

Ovim poglavljem propisuje se pravo na naknadu neto troška pružatelja univerzalne poštanske usluge ako obaveza obavljanja univerzalne poštanske usluge stvara neto trošak koji predstavlja nepravedno finansijsko opterećenje. Izračunava se kao razlika između neto troška pružatelja univerzalne poštanske usluge koji posluje sa obavezom obavljanja univerzalne poštanske usluge i neto troška koji bi pružatelj imao da nema obavezu obavljanja univerzalne poštanske usluge. Regulatorna agencija odlukom utvrđuje iznos neto troška, opravdanost finansijskog opterećenja i rok plaćanja koji ne može biti kraći od 30 dana. Sredstva za naknadu neto troška isplaćuju se iz

kompenzacijskog fonda, po zahtjevu pružatelja univerzalne poštanske usluge, a na osnovu odluke Regulatorne agencije.

Propisano je da se za izračun neto troška uzimaju u obzir troškovi povezani sa obavljanjem univerzalne poštanske usluge propisanog kvaliteta, kao i drugi elementi univerzalne poštanske usluge koji se, kao i materijalne i nematerijalne koristi koje pružatelj univerzalne poštanske usluge ima na osnovu obavljanja univerzalne poštanske usluge, propisuju Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge kojeg donosi Regulatorna agencija.

Istim poglavljem propisano je da doprinose u kompenzacijski fond uplaćuju pružatelji ostalih poštanskih usluga, pri čemu doprinosi predstavljaju prihod kompenzacijskog fonda, dok je rashod isplaćena naknada pružatelju univerzalne poštanske usluge.

Također, propisano je da Regulatorna agencija izračunava cjelokupnu obavezu finansiranja neto troška univerzalne poštanske usluge, koji se pokriva iz kompenzacijskog fonda, a zatim izračuna iznos doprinosa svakog pružatelja poštanskih usluga, pri čemu je taj izračunati iznos doprinosa svakog pružatelja poštanskih usluga srazmjeran udjelu njegovih prihoda ostvarenih obavljanjem ostalih poštanskih usluga, tako da navedeni doprinosi pokriju cjelokupnu obavezu finansiranja neto troška univerzalne poštanske usluge. Iznos doprinosa koji plaća pružatelj ostalih poštanskih usluga ne može biti veći od 5% prihoda ostvarenog od obavljanja ostalih poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini. U slučaju da iznosi doprinosa pružatelja ostalih poštanskih usluga nisu dovoljni za podmirenje cjelokupne obaveze finansiranja neto troška univerzalne poštanske usluge, preostali nepodmireni iznos neto troška podmirit će se iz sredstava državnog budžeta Bosne i Hercegovine.

Ovo poglavlje je *uskladen sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura finansiranje neto troška univerzalne poštanske usluge.

Poglavlje X - Pristup poštanskoj mreži pružatelja univerzalne poštanske usluge (čl. 46. do 49.)

Ovim poglavljem propisana je obaveza pružatelju univerzalne poštanske usluge da, uz uvjete utvrđene Zakonom i Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge, omogući drugim pružateljima poštanskih usluga, konsolidatorima i korisnicima usluga pristup svojoj poštanskoj mreži, sistemu poštanskih oznaka, bazi podataka za razvrstavanje pošiljaka, poštanskim pretincima, podacima o promjeni adrese, presortiranju poštanskih pošiljaka i vraćanju pošiljaka pošiljatelju.

Pravilnikom o obavljanju univerzalne poštanske usluge propisuju se mjesta, način, uvjeti i cijene pristupa mreži, sadržaj zahtjeva i ugovora i druga pitanja u vezi s pristupom mreži, dok se međusobna prava i obaveze pružatelja univerzalne poštanske usluge i korisnika pristupa, uključujući cijene, uređuju ugovorom.

Prilikom određivanja cijena pristupa mreži potrebno je korisnicima pristupa priznati troškove radnji obavljenih prije pristupanja mreži kao izbjegnuti trošak pružatelja univerzalne poštanske usluge.

Pružatelj univerzalne poštanske usluge može odbiti zahtjev za pristup mreži samo u slučaju kada bi omogućivanjem pristupa mreži ugrozio svoje pravo i obavezu obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Ovim poglavljem propisana je nadležnost Agencije za rješavanje sporova između pružatelja univerzalne poštanske usluge i korisnika pristupa u vezi s davanjem pristupa mreži, pri čemu je Regulatorna agencija obavezna donijeti odluku u roku od četiri mjeseca od dana pokretanja postupka rješavanja spora.

Ovo poglavlje je *uskladen sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura pristup poštanskoj mreži pružatelja univerzalne poštanske usluge.

Poglavlje XI - Poštanske marke (čl. 50. i 51.)

Ovim poglavljem propisano je da poslove u vezi sa izdavanjem, prodajom i povlačenjem iz upotrebe poštanskih maraka obavlja ovlašteni pružatelj univerzalne poštanske usluge, pri čemu poštanske marke moraju ispunjavati uvjete propisane aktima Svjetske poštanske unije i pravilnikom o izdavanju poštanskih maraka koji donosi Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine na prijedlog Regulatorne agencije. Pravilnikom se propisuju uvjeti i način izdavanja i upotrebe poštanskih maraka, zabranjeni motivi, sadržaj, grafička i likovna rješenja, osnivanje i rad Komisije za izbor motiva, sadržaja, grafičkih i likovnih rješenja, davanje saglasnosti na programe izdavanja poštanskih maraka, slučajevi u kojima se poštanske marke smatraju nevažećima i druga pitanja u vezi s poštanskim markama. Utvrđeni su slučajevi u kojima se poštanske marke smatraju nevažećim, kao i to da se smatra da poštanska usluga nije plaćena ukoliko je na poštanskoj pošiljci nalijepljena nevažeća poštanska marka.

Ovo poglavlje je usklađeno sa *Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura pružatelju poštanskih usluga način naplaćivanja poštanskih usluga, odnosno način vršenja poštarine.

Poglavlje XII - Organizacija i nadležnost Regulatorne agencije (čl. 52. do 58.)

Ovim poglavljem propisan je način rukovođenja Regulatornom agencijom, sredstva za obavljanje poslova Regulatorne agencije, imenovanje, mandat i razrješenje direktora, nadležnost Regulatorne agencije, način informiranja te način objavljivanje provedbenih propisa i općih akata Regulatorne agencije.

Propisano je da Regulatornom agencijom rukovodi direktor, koji je odgovaran za upravljanje ljudskim i finansijskim resursima, predlaganje i provođenje poslovne politike, polugodišnjih i godišnjih programa rada, donošenje i provođenje odluka, donošenje općih akata i obavljanje drugih aktivnosti u cilju osiguranja zakonitog i učinkovitog poslovanja Regulatorne agencije.

Pružatelju poštanskih usluga propisana je obaveza plaćanja godišnje naknade za obavljanje poslova Regulatorne agencije u području poštanskih usluga, u postotku od ukupnoga godišnjeg bruto prihoda ostvarenoga od obavljanja poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini, pri čemu izračun i visinu naknade, kao i način plaćanja ove naknade propisuje Regulatorna agencija u skladu s načelima objektivnosti, transparentnosti, srazmjernosti i nediskriminacije. Višak prikupljenih sredstava u odnosu na godišnji finansijski plan prenosi se u sljedeću kalendarsku godinu.

Utvrđeno je da se imenovanje direktora Regulatorne agencije provodi u skladu sa Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 7/03 i 37/03).

Propisani su uvjeti prema kojima lice koje se imenuje za direktora mora da zadovoljava standarde i kriterije utvrđene članom 7. stav (1) Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine, da ima najmanje VII stepen stručne spreme, i to prometni fakultet, specijalistički ili stručni studij iz područja pošta ili komunikacija, ili pravni ili ekonomski fakultet, uz najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima vezanim za poštansku djelatnost, da posjeduje aktivno znanje engleskog ili francuskog jezika, te da zadovoljava i posebne uvjete utvrđene Statutom Regulatorne agencije.

Za direktora ne može biti imenovano lice koje obavlja bilo koju funkciju u tijelima političkih stranaka, tijelima lokalne uprave i samouprave, sindikatima, u upravnim i nadzornim odborima poštanskih preduzeća ili koje u posljednje dvije godine prije imenovanja nije obavljalo rukovodne

poslove u poštanskim preduzećima, ne može biti vlasnik, dioničar ili imatelj udjela u pravnim licima na koje se primjenjuju odredbe ovoga Zakona, niti lice koje ostvaruje utjecaj ili obavlja druge poslove u pravnim licima na koje se primjenjuju odredbe ovoga Zakona. Mandat direktora Regulatorne agencije traje četiri godina, s mogućnošću još jednog imenovanja.

Propisani su uvjeti prema kojima se vrši razrješenje direktora Regulatorne agencije, a koji se odnose na istek mandata, podnošenje ostavke, razrješenje u slučaju da svojim radom ili ponašanjem dovede u pitanje ugled Regulatorne agencije, da ne zastupa interes Bosne i Hercegovine ili dovodi u pitanje samostalnost, nezavisnost i poslovanje Regulatorne agencije, da svojim radom ili ponašanjem onemogućava ispunjavanje ciljeva i zadaća utvrđenih odredbama Zakona i programom rada Regulatorne agencije, ako se utvrdi da je prilikom predlaganja za imenovanje iznio o sebi neistinite podatke ili je propustio iznijeti podatke o okolnostima bitnim za utvrđivanje prijedloga, nastupanjem zakonskih smetnji za obavljanje funkcije te iz drugih razloga objektivne prirode. Razrješenje direktora Regulatorne agencije vrši se na način i po postupku propisanim za imenovanje.

Propisane su nadležnosti Regulatorne agencije koje obuhvataju izdavanje dozvole za obavljanje univerzalne poštanske usluge i donošenje odluke o izmjeni, oduzimanju i prestanku važenja dozvole, odlučivanje o prijavi za obavljanje ostalih poštanskih usluga, vođenje registra o izdatim dozvolama i izdatim prijavama, odlučivanje o davanju saglasnosti za zaključivanje ugovora između pružatelja poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini s pružateljima poštanskih usluga drugih zemalja radi poštivanja principa za obavljanje međunarodne univerzalne poštanske usluge, propisivanje pravila obavljanja univerzalne poštanske usluge, pravila o jedinstvenoj tarifi i cijeni za svaku univerzalnu poštansku uslugu na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, pravila o principima i metodologiji jedinstvenog obračuna između pružatelja univerzalne poštanske usluge, tranzitnih i terminalnih naknada, pravila o izračunu, visini i načinu plaćanja naknade pružatelja poštanskih usluga za obavljanje poslova u području poštanskih usluga, pravila o načinu obavljanja računovodstvenih poslova i obračuna neto troškova pružatelja univerzalne poštanske usluge, pravila o obavljanju inspekcijskog nadzora nad primjenom Zakona i podzakonskih akata, pravila o rješavanju sporova između korisnika i pružatelja poštanskih usluga, predlaganje Pravilnika o poštanskim markama Ministarstvu, utvrđivanje neto troška pružatelja univerzalne poštanske usluge, osiguravanje pružatelju univerzalne poštanske usluge transparentan, jedinstven i nediskriminatorski pristup poštanskoj mreži, osiguravanje obavljanja međunarodnog obračuna, u skladu sa utvrđenim principima i propisima Svjetske poštanske unije, davanje saglasnosti na opće uvjete pružatelja univerzalne poštanske usluge i odlučivanje o njihovoj izmjeni, dopuni ili ukidanju, davanje saglasnosti na cjenovnik pružatelja univerzalne poštanske usluge i odlučivanje o njegovoj izmjeni, dopuni ili ukidanju u skladu sa promjenama na tržištu, pokretanje postupka provjere vjerodostojnosti obavljenih računovodstvenih poslova, što obuhvata i provedbu revizije, uz donošenje odgovarajuće odluke, preduzimanje odgovarajućih mjera u cilju osiguranja univerzalne poštanske usluge, zaštite prava korisnika i unaprjeđenja tržišnog natjecanja na tržištu poštanskih usluga, osnivanje kompenzacijskog fonda i vođenje posebne računovodstvene evidencije za taj fond, vođenje i ažuriranje baze podataka zapisnika, upisnika, finansijskih informacija i statističkih i drugih izvještaja o obavljanju univerzalne poštanske usluge pružatelja poštanskih usluga, kao i drugih podataka, obavijesti i informacija iz područja poštanskih usluga, te njihovo objavljivanje na svojoj internetskoj strani, obavještavanje Ministarstva o nastalim promjenama u skladu sa Zakonom, odnosno obavezujućim aktima za Bosnu i Hercegovinu, saradnju sa Ministarstvom, pružateljima poštanskih usluga, relevantnim domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama, objavljivanje izvještaja o svom radu, uključujući i finansijski izvještaj, pripremanje programa rada za narednu godinu, te obavljanje i drugih poslova utvrđenih Zakonom i podzakonskim aktima.

Istim poglavljem propisano je i davanje informacija potrebnih za obavljanje poslova Regulatorne agencije, na način da su pružatelji poštanskih usluga obavezni, na zahtjev Regulatorne agencije, dostaviti u naznačenom vremenskom roku sve tražene finansijske i statističke izvještaje,

knjigovodstvene i druge informacije, kao i ugovore sklopljene s korisnicima poštanskih usluga i korisnicima pristupa mreži. Regulatorna agencija ove podatke dostavlja na zahtjev Ministarstva ili drugog nadležnog državnog tijela.

Propisano je objavljivanje provedbenih propisa i općih akata Regulatorne agencije na način da se objavljuju u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine i na internetskim stranicama Regulatorne agencije.

Ovo poglavlje je usklađeno sa *Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da državnim regulatornom tijelu povjeri regulatornu funkciju.

Poglavlje XIII - Korisnici poštanskih usluga (čl. 59. do 61.)

Ovim poglavljem definirana su prava i obaveze, kao i prigovori korisnika poštanskih usluga te način rješavanja sporova između korisnika i pružatelja poštanskih usluga.

Definirani su razlozi i rokovi podnošenja prigovora te rokovi za dostavu pisanog odgovora pružatelja poštanskih usluga na podneseni prigovor u roku od najviše 30 dana, za usluge u unutrašnjem prometu, te u roku od najviše 60 dana, za usluge u međunarodnom prometu. Također je definirano da postupak podnošenja i rješavanja prigovora mora biti transparentan, objektivan, nediskriminirajući, jednostavan i javno dostupan svim korisnicima poštanskih usluga uz pristupačnu cijenu, te da ovaj postupak čini sastavni dio općih uvjeta pružatelja poštanskih usluga.

Propisan je način rješavanja sporova između korisnika i pružatelja poštanskih usluga u vezi sa rješavanjem prigovora u postupcima pred Regulatornom agencijom, kao i rokovi rješavanja sporova te način odlučivanja Regulatorne agencije koji je u skladu sa Zakonom o upravnom postupku. Regulatorna agencija rješava sporove na transparentan, jednostavan i nediskriminirajući način te redovno objavljuje podatke o sporovima, vodeći računa o povjerljivosti ličnih podataka i tajnosti poslovnih podataka. Izvještaj o rješavanju sporova sastavni je dio godišnjeg izvještaja o radu Regulatorne agencije.

Ovo poglavlje je usklađeno sa *Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da omogućiti brzo i djelotvorno rješavanje sporova na transparentan, jednostavan i nediskriminirajući način.

Poglavlje XIV - Odgovornost pružatelja poštanskih usluga (čl. 62. do 64.)

Ovim poglavljem propisana je odgovornost pružatelja poštanskih usluga u unutrašnjem i međunarodnom prometu, pri čemu su navedene odgovornosti u unutrašnjem prometu, kao i slučajevi u kojima je isključena njegova odgovornost te je propisano da se odgovornost u međunarodnom prometu utvrđuje u skladu sa aktima Svjetske poštanske unije i međunarodnim ugovorima.

Propisano je da pošiljalac, primatelj ili drugo ovlašteno lice može, u roku od 30 dana od dana prijema rješenja po prigovoru, ukoliko je prigovor osnovan, pružatelju poštanskih usluga podnijeti zahtjev za naknadu štete. Također, navedeno je u kojim slučajevima je pružatelj poštanskih usluga obavezan pošiljalcu ili drugom ovlaštenom licu isplatiti naknadu štete za pošiljke u unutrašnjem prometu i vratiti iznos naplaćene cijene poštanske usluge, pri čemu se ne vraća onaj dio cijene poštanske usluge koji je naplaćen za označenu vrijednost na osiguranim pošiljkama, te je obavezan isplatiti i zakonske zatezne kamate. Ukoliko pružatelj poštanskih usluga ne isplati pošiljalcu ili drugom ovlaštenom licu naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, pošiljalac ili drugo ovlašteno lice naknadu štete može ostvariti sudskim putem. Kada poštanska usluga nije obavljena, pružatelj poštanskih usluga obavezan je vratiti naplaćenu cijenu poštanske usluge. U slučaju da se izgubljena pošiljka ili njen dio pronađe nakon isplate naknade štete, pružatelj poštanskih usluga obavezan je o tome izvijestiti pošiljalca ili drugo ovlašteno lice, te ukoliko

pošiljalac ili drugo ovlašteno lice zahtijeva uručenje naknadno pronađene pošiljke, obavezan je vratiti iznos primljene naknade štete, a u protivnom, pružatelj poštanskih usluga ima pravo uništiti pošiljku ili prodati njen sadržaj. Propisano je da naknadu štete za poštanske pošiljke i usluge koje nisu obuhvaćene odredbama Zakona pružatelj poštanskih usluga uređuje svojim općim uvjetima. U slučaju naknade štete u međunarodnom prometu primjenjuju se akti Svjetske poštanske unije.

Ovim poglavljem propisano je da potraživanja davatelja poštanskih usluga i korisnika poštanskih usluga zastarijevaju istekom roka od šest mjeseci u unutrašnjem prometu, odnosno dvanaest mjeseci u međunarodnom prometu. Propisani su i određeni slučajevi od kada zastara počinje teći.

Ovo poglavlje je *usklađeno sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura jednostavne i efikasne mehanizme i procedure za zaštitu korisnika usluga.

Poglavlje XV - Organizacija poštanskog prometa (čl. 65. do 67.)

Ovim poglavljem propisano je obavljanje poštanskih usluga između pružatelja univerzalne poštanske usluge, između entiteta i Brčko distrikta te obavljanje međunarodnih poštanskih usluga.

Propisane su obaveze pružatelja poštanskih usluga u pogledu prijenosa poštanskih pošiljaka primljenih od bilo kojeg drugog pružatelja poštanskih usluga na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, na način da se takve pošiljke tretiraju na potpuno jednak način kao i prijenos poštanskih pošiljaka povjerenih od bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica u Bosni i Hercegovini, da se poštuju i primjenjuju standardi i identifikacione oznake države Bosne i Hercegovine u domaćem i međunarodnom prometu te da se informacije o općim uvjetima i cijenama objave na njihovim internetskim stranicama i u prostorijama namijenjenim za rad sa korisnicima. Pružatelji univerzalne poštanske usluge obavezni su da najmanje jednom godišnje objave detaljne i ažurirane informacije o individualnim karakteristikama i kvalitetu univerzalne poštanske usluge. O prijenosu poštanskih pošiljaka i objavljenim informacijama Regulatorna agencija izvještava Ministarstvo, najmanje jednom godišnje. Propisano je da pružatelji poštanskih usluga mogu zaključivati bilateralne i multilateralne sporazume uz saglasnost Regulatorne agencije.

Prijenos poštanskih pošiljaka između entiteta i Brčko distrikta tretira se kao unutrašnji promet u obavljanju poštanskih usluga i ne može se ograničavati administrativnim mjerama.

Načine i pravce poštanske razmjene, kvalitet rokova prijenosa, poštujući principe ekonomičnosti, efikasnosti i sigurnosti, usaglašavaju pružatelji poštanskih usluga, uz saglasnost Regulatorne agencije.

Međunarodne poštanske usluge obavljaju se u skladu sa odredbama ovog Zakona, odredbama Svjetske poštanske unije i sporazumima koji su obavezujući za Bosnu i Hercegovinu, prema utvrđenim pravcima prijevoza i zaključenim ugovorima između pružatelja poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini s pružateljima poštanskih usluga drugih zemalja. U cilju osiguranja obavljanja međunarodne univerzalne poštanske usluge, pružatelji univerzalne poštanske usluge obavezni su poštovati principe vezane za terminalne naknade, uključujući zaključivanje ugovora između pružatelja poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini s pružateljima poštanskih usluga drugih zemalja, na koji Regulatorna agencija daje suglasnost.

Ovo poglavlje je *usklađeno sa Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura obavezno obavljanje domaće i međunarodne univerzalne poštanske usluge.

Poglavlje XVI - Inspekcijski nadzor (čl. 68. do 71.)

Ovim poglavljem propisan je način obavljanje poslova inspekcijskog nadzora, odgovornost i ovlasti poštanskog inspektora te obaveze nadziranih lica.

Regulatorna agencija obavlja inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovog Zakona, podzakonskih akata, akata Svjetske poštanske unije te drugih međunarodnih ugovora iz područja poštanskih usluga. Inspekcijski nadzor provode poštanski inspektori koji su ovlašteni zaposlenici Agencije.

Utvrđene su odgovornosti poštanskog inspektora koje se odnose na propuste u preduzimanju, odnosno određivanju mjera ili radnji koje je bio obavezan preduzeti ili odrediti, zatim, koje se odnose na prekoračenje svojih propisanih ovlasti, na donošenje rješenja, na nepodnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu ili neizdavanje prekršajnog naloga te u slučaju da ne obavijesti nadležna državna tijela o utvrđenim nedostacima.

Utvrđene su ovlasti poštanskog inspektora koje se odnose na ulazak i pregledanje poslovnih prostorija i drugih objekata, gradilišta i zemljišta, na korištenje tehničkih sredstava i opreme nadziranog lica, na uvid u isprave na osnovu kojih može utvrditi identitet nadziranog lica, kao i drugih lica prisutnih inspekcijskom nadzoru, na pregledanje poslovne dokumentacije, opreme i drugih stvari koje omogućuju uvid u poslovanje nadziranog lica, na uzimanje izjava od odgovornih i drugih lica prisutnih inspekcijskom nadzoru radi pribavljanja dokaza o činjenicama koje se ne mogu direktno utvrditi, kao i na saslušanje pojedinih lica, na traženje pisanim putem podatke i dokumentaciju, na izdavanje naredbe za uklanjanje utvrđenih nepravilnosti, nedostataka ili propusta, kao i za usklađivanje obavljanja poštanskih usluga s odredbama ovog Zakona i podzakonskih akata, na pisani izvještaj nadziranog lica o preduzetim mjerama i radnjama naređenim u inspekcijskom nadzoru, na privremenu zabranu obavljanja onih poštanskih usluga koje se obavljaju bez propisane odluke ili prijave, na predlaganje Agenciji podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu, kao i na izdavanje naredbe za preduzimanje drugih mjera i radnji u svrhu obavljanja inspekcijskog nadzora. Inspektor je obavezan da sa podacima za koje nadzirano lice dokaže da su poslovna tajna postupa u skladu s propisanim uvjetima za njihovo čuvanje. O preduzetim mjerama u skladu sa svojim ovlastima inspektor je obavezan donijeti rješenje najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka inspekcijskog nadzora ili zaprimanja izvještaja sa utvrđenim činjenicama presudnim za donošenje rješenja.

Ovim poglavljem utvrđeno je i da su sva nadzirana lica obavezna inspektoru omogućiti provedbu inspekcijskog nadzora te osigurati dostupnost svih potrebnih podataka, dokumentacije, pripadajuće infrastrukture, opreme i drugih tehničkih sredstava, kao uvjeta za neometano obavljanje inspekcijskog nadzora.

Ovo poglavlje je usklađeno sa *Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura uspostavljanje nadzornih postupaka za pružanje univerzalne poštanske usluge.

Poglavlje XVII - Kaznene odredbe (čl. 72. do 73.)

Ovim poglavljem propisane su vrste prekršaja i novčane kazne za te prekršaje koje se mogu izreći fizičkim i pravnim licima u slučajevima kršenja ovoga Zakona. Propisana je i zastara prekršajnog postupka, pri čemu se prekršajni postupak ne može pokrenuti nakon isteka roka utvrđenog Zakonom o prekršajima.

Ovo poglavlje je usklađeno sa *Trećom poštanskom direktivom* po pitanju obaveze države da osigura uspostavljanje nadzornih postupaka za pružanje univerzalne poštanske usluge.

DIO TREĆI sadrži jedno poglavlje, od člana 74. do člana 77., kako slijedi:

Poglavlje I - Prijelazne i završne odredbe (čl. 74. do 77.)

Ovim poglavljem propisano je koji provedbeni propisi ostaju na snazi do stupanja na snagu propisa koji se donose na osnovu ovog Zakona. Određeno je da se već započeti postupci okončaju u skladu sa odredbama zakona prema kojem su započeti.

Svi propisi u Bosni i Hercegovini koji se odnose na oblast pošta i poštanskih usluga obavezno se usklađuju sa odredbama ovog Zakona, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a danom njegovog stupanja na snagu prestaje važiti Zakon o poštama ("Službeni glasnik BiH", broj 33/05).

Zaključak: Ovo poglavlje u potpunosti je usklađeno sa Trećom poštanskom direktivom po pitanju obaveze osiguranja usklađivanja Zakona sa odredbama Direktive.

OPĆI ZAKLJUČAK

Donošenjem Zakona o poštanskim uslugama Bosne i Hercegovine omogućit će se uspostavljanje savremenog, kvalitetnog i djelotvornog regulatornog okvira potrebnog za daljnji razvoj poštanskih usluga, čime se stvaraju uvjeti za daljnju liberalizaciju tržišta poštanskih usluga i integraciju ovog sektora u jedinstveno evropsko tržište u periodu do potpune liberalizacije tržišta koje će se desiti, ako ne prije, onda stupanjem na snagu SSP-a. Do tada se tržište poštanskih usluga i ovlašteni operateri pripremaju za nove načine poslovanja i izazove koje donosi potpuna liberalizacija i otvaranje poštanskog tržišta.

Svjesni važnosti razvoja tržišta poštanskih usluga te poštujući obavezu iz pregovora o pristupanju Evropskoj uniji, izrađen je Nacrt novog zakona o poštanskim uslugama Bosne i Hercegovine, kojim su uređeni uvjeti, kao i način samog pružanja univerzalne, odnosno ostalih poštanskih usluga, finansiranje univerzalne poštanske usluge u skladu s uvjetima koji garantiraju stalno pružanje takvih usluga, tarifna načela i transparentnost računovodstvenog sistema, utvrđivanje standarda kvalitete, usklađivanje tehničkih standarda te organiziranje nezavisnih državnih regulatornih tijela, a što je u skladu sa pravilima člana 1. Treće poštanske direktive.

Zbog ranije navedenih razloga, Zakon ne predviđa potpuno ukidanje rezerviranog područja za pružatelje univerzalne poštanske usluge, ali ga svodi na minimum sa kojim se složila i TAIEK ekspertna misija Evropske komisije, koja je uredu u Briselu dostavila pozitivan izvještaj o ovom Nacrtu zakona. U njemu se jasno kaže da je „novi Nacrt zakona u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa poštanskim Acquis-em“.